

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen (prop. 2005/06:1) såvitt avser utgiftsområde 1 Rikets styrelse och 44 motionsyrkanden med anknytning till utgiftsområdet. Vidare behandlas redogörelsen Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2004 (redog. 2004/05:RS2).

Utrikesutskottet har yttrat sig angående propositionen och motionen i de delar som rör utrikesförvaltningen (bilaga 3).

Anslagen inom utgiftsområdet föreslås uppgå till de av regeringen respektive riksdagsstyrelsen föreslagna beloppen.

Representanterna för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet förklarar i var sitt särskilt yttrande att, eftersom dessa partiers förslag till ramar för utgiftsområdena inte tillstyrkts av finansutskottet i budgetprocessens första steg, de inte deltar i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Till betänkandet har fogats 10 reservationer.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen lägger riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2004 till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	5
Redogörelse för ärendet.....	9
Ärendet och dess beredning.....	9
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	10
Utskottets överväganden.....	12
Demokrati.....	12
Politikområdet.....	12
Propositionen.....	12
Motionen.....	17
Tidigare behandling.....	18
Utskottets ställningstagande.....	18
Allmänna val och demokrati.....	18
Propositionen.....	19
Utskottets ställningstagande.....	19
Justitiekanslern.....	19
Propositionen.....	20
Utskottets ställningstagande.....	20
Datainspektionen.....	21
Propositionen.....	21
Motionen.....	22
Utskottets ställningstagande.....	22
Svensk författningssamling.....	22
Propositionen.....	23
Utskottets ställningstagande.....	23
Valmyndigheten.....	23
Propositionen.....	23
Utskottets ställningstagande.....	23
Mediepolitik.....	24
Politikområdet.....	24
Propositionen.....	24
Tidigare behandling.....	27
Utskottets ställningstagande.....	27
Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden.....	28
Propositionen.....	28
Motionen.....	28
Utskottets ställningstagande.....	28
Presstöd.....	29
Propositionen.....	29
Motionerna.....	29
Tidigare behandling.....	30
Utskottets ställningstagande.....	31
Stöd till radio- och kassettidningar.....	31
Propositionen.....	31
Utskottets ställningstagande.....	32
Radio- och TV-verket.....	32

Propositionen.....	32
Motionerna.....	32
Utskottets ställningstagande.....	33
Granskningsnämnden för radio och TV.....	33
Propositionen.....	33
Motionen.....	34
Utskottets ställningstagande.....	34
Samepolitik.....	34
Politikområdet.....	34
Propositionen.....	34
Tidigare behandling.....	36
Utskottets ställningstagande.....	36
Sametinget.....	37
Propositionen.....	37
Motionen.....	37
Utskottets ställningstagande.....	38
Anslag som inte ingår i något politikområde.....	38
Riksdagens ledamöter och partier m.m.....	38
Propositionen.....	39
Utskottets ställningstagande.....	39
Riksdagens förvaltningskostnader.....	40
Propositionen.....	40
Motionerna.....	42
Utskottets ställningstagande.....	42
Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen.....	42
Propositionen.....	43
Utskottets ställningstagande.....	44
Kungliga hov- och slottsstaten.....	44
Propositionen.....	45
Motionen.....	47
Utskottets ställningstagande.....	47
Regeringskansliet m.m.....	48
Propositionen.....	48
Motionerna.....	50
Bakgrund.....	54
Utrikesutskottets yttrande.....	56
Tidigare behandling.....	57
Utskottets ställningstagande.....	57
Stöd till politiska partier.....	58
Propositionen.....	58
Motionen.....	59
Utskottets ställningstagande.....	59
Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information.....	59
Propositionen.....	59
Motionerna.....	60
Utskottets ställningstagande.....	61
Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2004.....	61
Redogörelsen.....	61
Utskottets ställningstagande.....	62

Övrigt – Statsrådets inkomstgaranti.....	62
Motionerna.....	62
Tidigare behandling.....	63
Utskottets ställningstagande.....	63
Reservationer.....	64
1. Demokratipolitiken, punkt 2 (c).....	64
2. Reformerat presstödet, punkt 3 (kd).....	64
3. Avveckling av presstödet på sikt, punkt 4 (m).....	65
4. Avveckling av Radio- och TV-verket, punkt 5 (m).....	66
5. Indragning av Regeringskansliets anslagssparande, punkt 7 (m, fp, kd, c).....	66
6. Inrättande av råd för forsknings- och framtidsfrågor, punkt 13 (kd).....	67
7. Resurser för arbete med ärenden om bortrövade barn, punkt 16 (kd).....	67
8. HBT-kompetens inom utrikesförvaltningen, punkt 17 (fp, v, c, mp).....	68
9. EU 2004-kommitténs upphörande, punkt 19 (fp, c).....	69
10. Statsrådets inkomstgaranti, punkt 21 (mp).....	69
Särskilda yttranden.....	71
1. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (m).....	71
2. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (fp).....	72
3. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (kd).....	72
4. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (c).....	73
5. Inrättande av jämställdhetsdepartement, punkt 9 (v, mp).....	73
6. Särskild minister för minoritetspolitiken, punkt 10 (v).....	74
7. Tillsättande av diskrimineringsminister, punkt 11 (kd).....	74
8. Tillsättande av ”anti-fusk-minister”, punkt 14 (fp).....	74
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	75
Proposition 2005/06:1.....	75
Redogörelse 2004/05:RS2.....	76
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005.....	76
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets förslag till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	81
<i>Bilaga 3</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2005/06:UU1y.....	82
<i>Tabeller</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	11
Investeringsplan för riksdagsförvaltningen 2006–2008.....	41
Regeringskansliets, inklusive utrikesförvaltningen, utgifter 1999–2005.....	54
Utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet 1999–2004.....	55
Utskottets förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 1.....	81

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1

a) Fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1

Riksdagen anvisar anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med specifikationen i bilaga 2. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkterna 2 och 11 samt avslår motionerna 2005/06:K376, 2005/06:K420 yrkande 2, 2005/06:K427, 2005/06:K454 yrkandena 1 och 5, 2005/06:K470 yrkandena 1 och 2 i denna del, 2005/06:U227 yrkande 4, 2005/06:U239, 2005/06:U285 yrkande 6, 2005/06:U289 yrkande 14, 2005/06:U336 yrkande 7, 2005/06:U356 yrkandena 3 och 6–8 samt 2005/06:U362 yrkande 17.

b) Anslagskredit för riksdagens ledamöter och partier m.m.

Riksdagen beslutar att för anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. skall 2006 finnas en anslagskredit på högst 3 % av anvisat anslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkt 3.

c) Investeringsplan för riksdagsförvaltningen

Riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2006–2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkt 4.

d) Låneram för riksdagsförvaltningen

Riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2006 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp av 150 000 000 kr samt för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp av 300 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkterna 5 och 6.

e) Anslagskredit för riksdagsförvaltningen

Riksdagen beslutar att för anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader skall 2006 finnas en anslagskredit på högst 3 % av anvisat anslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkt 7.

f) Räntekontokredit för riksdagsförvaltningen

Riksdagen beslutar att riksdagsförvaltningen för 2006 får ha en kredit på sitt räntekonto i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 135 483 200 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkt 8.

g) Anslagskredit för Justitieombudsmannen

Riksdagen beslutar att för anslaget 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO) skall 2006 finnas en anslagskredit på högst 3 % av anvisat anslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkt 9.

h) Räntekontokredit för Justitieombudsmannen

Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän, JO, för 2006 får ha en kredit på sitt räntekonto i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 6 272 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkt 10.

i) Finansiering av EU-forskning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2006 för ramanslaget 90:7 Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information besluta om åtaganden för Sieps forskningsverksamhet som medför utgifter på högst 2 500 000 kr under 2007–2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 1 punkt 1.

2. Demokratipolitiken

Riksdagen avslår motion 2005/06:K420 yrkande 3.

Reservation 1 (c)

3. Reformerat presstödet

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:K244 och 2005/06:K454 yrkande 2.

Reservation 2 (kd)

4. Avveckling av presstödet på sikt

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:K217, 2005/06:K340 yrkande 14 och 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del.

Reservation 3 (m)

5. Avveckling av Radio- och TV-verket

Riksdagen avslår motion 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del.

Reservation 4 (m)

6. Granskning av Kungliga hov- och slottsstaten

Riksdagen avslår motion 2005/06:K356.

7. Indragning av Regeringskansliets anslagssparande

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:K420 yrkande 4 och 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del.

Reservation 5 (m, fp, kd, c)

- 8. Organisering av Öresundsfrågor**
Riksdagen avslår motion 2005/06:K292 yrkandena 1 och 2.
- 9. Inrättande av jämställdhetsdepartement**
Riksdagen avslår motionerna 2005/06:K357 yrkande 1 och 2005/06:A261 yrkande 2.
- 10. Särskild minister för minoritetspolitiken**
Riksdagen avslår motion 2005/06:K291 yrkande 2.
- 11. Tillsättande av diskrimineringsminister**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf389 yrkande 36.
- 12. Inrättande av departement för bostads- och planeringspolitiska frågor**
Riksdagen avslår motion 2005/06:K377.
- 13. Inrättande av råd för forsknings- och framtidsfrågor**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub589 yrkande 2.
Reservation 6 (kd)
- 14. Tillsättande av ”anti-fusk-minister”**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf384 yrkande 15.
- 15. Inrättande av samordningskansli för frågor om våld mot äldre m.m.**
Riksdagen avslår motion 2005/06:So312 yrkande 2.
- 16. Resurser för arbete med ärenden om bortrövade barn**
Riksdagen avslår motion 2005/06:U291 yrkande 1.
Reservation 7 (kd)
- 17. HBT-kompetens inom utrikesförvaltningen**
Riksdagen avslår motion 2005/06:L342 yrkande 4.
Reservation 8 (fp, v, c, mp)
- 18. Viss kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet**
Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju332 yrkande 12, 2005/06:Ju383 yrkande 9, 2005/06:L291 yrkande 6, 2005/06:U209 yrkande 30 och 2005/06:U236.
- 19. EU 2004-kommitténs upphörande**
Riksdagen avslår motion 2005/06:K420 yrkande 5.
Reservation 9 (fp, c)

20. Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Riksdagen lägger redogörelse 2004/05:RS2 till handlingarna.

21. Statsrådets inkomstgaranti

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:K288 yrkande 5 och 2005/06:K333.

Reservation 10 (mp)

Stockholm den 17 november 2005

På konstitutionsutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Göran Magnusson (s), Tobias Krantz (fp), Pär Axel Sahlberg (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Anders Bengtsson (s), Henrik S Järrel (m), Helene Petersson (s), Helena Bargholtz (fp), Kerstin Lundgren (c), Billy Gustafsson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Karin Åström (s), Kenneth G Forslund (s), Yoomi Renström (s) och Lotta Hedström (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I budgetpropositionen för 2006 lämnar regeringen respektive riksdagsstyrelsen förslag om anslag under utgiftsområde 1 för budgetåret 2006. Regeringen föreslår därtill att riksdagen bemyndigar regeringen att för ramanslag 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information* besluta om åtaganden för Sieps forskningsverksamhet som medför utgifter under 2007–2009. Riksdagsstyrelsen föreslår därtill att riksdagen godkänner den föreslagna investeringsplanen för riksdagsförvaltningen för perioden 2006–2008 samt bemyndigar riksdagsförvaltningen att besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i riksdagens verksamhet samt för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar. Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen beslutar om anslagskredit för anslagen 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*, 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* och 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)*. Slutligen föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen beslutar om räntekontokredit för riksdagsförvaltningen och Riksdagens ombudsmän, JO.

I betänkandet behandlar utskottet också 44 motionsyrkanden som väckts under den allmänna motionstiden 2005.

Utskottet har berett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig angående förslagen i propositionen och motionerna i de delar som berör utrikesförvaltningen.

I betänkandet behandlas vidare riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2004.

Utskottet har i samband med beredningen av ärendet hållit en utfrågning den 25 oktober 2005 där riksdagsdirektören Anders Forsberg, administrativ direktören Per Bengtsson och ekonomichefen Lena Uhlin lämnat information om riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2004 och om budgetförslaget för 2006.

Riksdagen kommer den 23 november 2005 att behandla finansutskottets betänkande 2005/06:FiU1 vari behandlas propositionens förslag till utgiftsram för bl.a. utgiftsområde 1. Summan av de till utgiftsområdet hörande utgifterna får högst uppgå till det belopp som riksdagen sålunda kommer att besluta. I sitt betänkande tillstyrker finansutskottet propositionens förslag (i denna del), enligt vilket utgifterna för utgiftsområde 1 skall uppgå till sammanlagt 8 244 miljoner kronor.

Anslagen inom varje utgiftsområde skall därtill fastställas genom ett särskilt riksdagsbeslut. Konstitutionsutskottet lägger i detta betänkande fram förslag beträffande anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 under förutsättning att riksdagen bifaller finansutskottets förslag till utgiftsram för utgiftsområdet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen respektive riksdagsstyrelsen föreslår i budgetpropositionen att riksdagen för budgetåret 2006 anvisar anslagen – som samtliga är raman-slag – inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med den uppställ-ning som redovisas i propositionen. Av uppställningen framgår att anslagsbeloppen för utgiftsområdet år 2006 sammanlagt uppgår till 8 244 204 000 kr. Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Krist-demokraterna och Centerpartiet föreslår i kommittémotioner ändringar av vissa av anslagen inom utgiftsområdet. Företrädare för Folkpartiet och Cen-terpartiet har under beredningen av ärendet anmält att förslagen i deras kommittémotioner bör modifieras för att överensstämma med dessa parti-ers förslag i partimotionerna 2005/06:Fi241 (fp) och 2005/06:Fi243 (c), som bereds av finansutskottet. Förslagen till anslag inom utgiftsområdet för budgetåret 2006 framgår av följande tabell.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	Regeringens förslag	(m)	(fp) ¹	(kd)	(c) ²
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	6 403		-3 000		
27:2 Presstöd	507 119	-253 560	-425 000	-25 000	
27:3 Stöd till radio- och kas- settidningar	126 386				
27:4 Radio- och TV-verket	11 876	-1 000	-9 000		
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	9 846	-1 000			
45:1 Sametinget	21 017				+5 000
46:1 Allmänna val och demo- krati	281 090				
46:2 Justitiekanslern	20 519				
46:3 Datainspektionen	31 620			-6 000	
46:4 Svensk författningssam- ling	845				
46:5 Valmyndigheten	13 901				
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	97 540				
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	770 508				
90:3 Riksdagens förvaltnings- kostnader	584 324	-10 000	-9 000		
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)	62 725				
90:5 Regeringskansliet m.m.	5 500 236				-560 000
90:6 Stöd till politiska partier	170 200		-50 000		
90:7 Expertgruppen för EU- frågor samt EU-information	28 049	-21 000	-21 000		
Summa	8 244 204	-286 560	-517 000	-31 000	-555 000

¹ Förslaget i kommittémotion 2005/06:K427 av Tobias Krantz m.fl. (fp) till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 har i tabellen modifierats för att överstämma med förslaget i partimotion 2005/06:Fi241 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 9 i denna del.

² Förslaget i kommittémotion 2005/06:K420 av Kerstin Lundgren m.fl. (c) yrkande 2 till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 har i tabellen modifierats för att överstämma med förslaget i partimotion 2005/06:Fi243 av Maud Olofsson m.fl. (c) yrkande 3 i denna del.

Utgiftsområde 1 omfattar politikområdet Demokrati samt delar av politikområdena Mediepolitik och Samepolitik. I utgiftsområdet ingår även vissa anslag som inte tillhör ett politikområdet.

Utskottets överväganden

Demokrati

Politikområdet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att demokratipolitiken bör präglas av ett deltagardemokratiskt förhållningssätt och en ambition att öka de direktdemokratiska inslagen. Jämför reservation 1 (c).

Politikområdet omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter (avsnitt 3.1). Vidare ingår betalning av statens kostnader för valsedlar och annat valmaterial samt ersättningar till myndigheter och andra berörda aktörer för biträde i samband med allmänna val. Därutöver inryms i politikområdet tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek samt en satsning på mångvetenskaplig demokratiforskning. För 2006 ingår en demokratisatsning och en särskild satsning med medel till riksdagspartierna inför de allmänna valen 2006.

Propositionen

Utgiftsutveckling

Enligt propositionen blir utgifterna för politikområdet totalt 348,0 miljoner kronor under 2006 (avsnitt 3.2). Under 2007 och 2008 beräknas utgifterna till 93,0 respektive 94,2 miljoner kronor. De stora skillnaderna i utgiftsutvecklingen 2006–2008 beror på att det 2006 genomförs allmänna val.

Mål och indikatorer

Målet för politikområdet är att folkstyrelsen skall värnas och fördjupas (avsnitt 3.3). Vidare har riksdagen beslutat om fyra långsiktiga mål för medborgarligt deltagande (prop. 2001/02:80, bet. 2001/02:KU14, rskr. 2001/02:190), vilka regeringen redovisar i propositionen. Målen är följande.

- Valdeltagandet skall öka väsentligt i de nationella och kommunala valen liksom i valet till Europaparlamentet.
- En ökad andel av medborgarna skall inneha någon form av politiskt förtroendeuppdrag. Ett första delmål är att antalet förtroendevalda i kommuner och landsting skall öka med 10 000 till år 2010. Antalet personer som någon gång i livet har innehaft ett politiskt förtroendeuppdrag skall också öka.

- Medborgarna skall ha bättre möjligheter än i dag att delta i och påverka den politiska processen. Andelen medborgare som deltar skall också öka.
- Medborgarnas möjligheter att påverka den politiska processen skall bli mer jämlika än de är i dag. Andelen ungdomar, arbetslösa och personer med utländsk bakgrund som deltar i den politiska processen skall öka.

Enligt budgetpropositionen delas politikområdet Demokrati in i verksamhetsområdena Demokrati och deltagande samt Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning. För verksamhetsområdet *Demokrati och deltagande* är målet att röstberättigade kvinnors och mäns deltagande i de allmänna valen skall öka. Allmänna val och folkomröstningar skall genomföras med maximal tillförlitlighet och effektivitet. Kvinnors och flickors respektive mäns och pojkers deltagande i de politiska processerna mellan valen skall öka. Kvaliteten i de politiska processerna skall förbättras. Jämfört med föregående års budgetproposition är verksamhetsområdets mål således något omformulerade.¹

Lämpliga indikatorer när det gäller val och folkomröstningar är, enligt propositionen, valdeltagandet och antalet brister och felaktigheter i valadministrationens genomförande av val och folkomröstningar (avsnitt 3.6.1). När det gäller deltagandet i de politiska processerna mellan valen samt kvaliteten i de politiska processerna så arbetar, enligt propositionen, Regeringskansliet löpande med att utveckla indikatorer som behöver följas upp, bl.a. genom dialog med och uppdrag till olika universitet och högskolor samt SCB. Då det under 2004 inte tillförts några särskilda medel för insatser mellan valen så är det, enligt regeringen, inte möjligt att i propositionen redovisa några särskilda indikatorer som varit angelägna att följa upp (se vidare nedan under Inriktning).

I propositionen redovisar regeringen också målet för det nationella arbetet med de mänskliga rättigheterna (avsnitt 3.3). Målet därvidlag är att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna, ökad kunskap och medvetenhet om de mänskliga rättigheterna samt bättre samordning av arbetet med att främja mänskliga rättigheter.

Regeringen redovisar i sammanhanget även att den har beslutat om tre integrationspolitiska mål inom politikområdet:

- Valdeltagandet skall öka väsentligt bland personer med utländsk bakgrund.
- Andelen förtroendevalda med utländsk bakgrund skall öka.
- Medborgerliga aktiviteter och politiska resurser skall öka bland personer med utländsk bakgrund.

¹ I budgetpropositionen för 2005 var verksamhetsområdets mål att medborgarnas deltagande i de allmänna valen och i övriga politiska processer skulle öka samt att de allmänna valen och folkomröstningar skulle genomföras med maximal tillförlitlighet och effektivitet (prop. 2004/05:1 utg.omr. 1 avsnitt 3.3).

Vad gäller verksamhetsområdet *Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning* är målet att värna integriteten, yttrandefriheten samt rättssäkerheten i den offentliga förvaltningen. Några indikatorer anges inte (se dock nedan under avsnitten Justitiekansler och Datainspektionen).

Insatser

I propositionen redogör regeringen för ett flertal insatser 2004–2005 inom politikområdet (avsnitt 3.4). Bland annat omnämns en interdepartemental arbetsgrupp för demokrati, utveckling och forskning som under 2004 och första halvåret 2005 arbetat med olika frågor för att följa upp demokratiskrivelsen (skr. 2003/04:110), vilken utskottet behandlade våren 2004 (bet. 2003/04:KU19), valet till Europaparlamentet, valet till Sametinget, SCB:s tillgängliggörande av en databas (den s.k. demokratidatabasen) med statistik inom demokratiområdet. Vidare omnämns framtagandet av skriften *Dekor eller deltagare?* (tillsammans med Sveriges Kommuner och Lands-ting) om politisk jämlikhet och villkor för personer med utländsk bakgrund som vill delta i politiken, en kunskapssammanställning och analys av strukturella hinder som förtroendevalda i kommuner, landsting och de politiska partierna kan möta samt satsning på mångvetenskaplig demokrati-forskning. I propositionen omnämns också en demokratisatsning inför Europaparlamentsvalet 2004 och medel till riksdagspartierna för information inför Europaparlamentsvalet 2004. Båda dessa insatser har utvärderats (se nedan under Resultat). Vidare omnämns insatser på europeisk och inter-nationell nivå för arbete med demokrati och mänskliga rättigheter.

Även insatser utanför politikområdet för att utveckla och stärka demo-kra-tin och främja de mänskliga rättigheterna redovisas, däribland ungdoms-politiken, folkrörelsepolitiken och minoritetspolitiken.

Resultat

När det gäller verksamhetsområdet *Demokrati och deltagande* är regering-ens bedömning att de statliga insatserna i flera avseenden har stärkt medborgarnas möjligheter till deltagande i den demokratiska processen samt bidragit till att valen har kunnat genomföras med maximal tillförlitlig-het och effektivitet (avsnitt 3.6). Det politiska deltagandet i s.k. icke-traditionella former för inflytande fortsätter, anför regeringen, att öka bland alla delar av befolkningen, men det politiska deltagandet i de tradi-tionella formerna för deltagande fortsätter att minska hos befolkningen i stort. Det finns enligt regeringen flera tecken på att utvecklingen går framåt när det gäller politisk jämlikhet. Exempelvis har skillnaderna mel-lan kvinnors och mäns politiska engagemang minskat. I valet till Europa-parlamentet minskade deltagandet från 38,8 % år 1999 till 37,8 år 2004. Minskning var något större bland män än bland kvinnor. Äldre deltog i större utsträckning än yngre i Europaparlamentsvalet, och denna skillnad har ökat sedan 1999 års val. Valdeltagandet bland utrikes födda var 12 procentenheter lägre än bland inrikes födda.

Den ovan nämnda demokratisatsningen (12 miljoner kronor) inför 2004 års val till Europaparlamentet har på regeringens uppdrag utvärderats av Göteborgs universitet. En rapport, *Utvärdering av demokratisatsningen inför Europaparlamentsvalet 2004*, lämnades till regeringen i november 2004. Ett resultat som, enligt propositionen, betonas i utvärderingen är att det varit alltför knapp tid för båda planering och genomförande av demokratisatsningen. De flesta aktiviteter som genomförts, t.ex. demokratiambasadorer, har enligt propositionen fungerat bra med tanke på den tid man har haft till sitt förfogande. Några entydiga mönster när det gäller demokratisatsningens effekter på valdeltagandet finns inte. Dock finns tecken på att personer i de yngsta åldersgrupperna röstade i något större utsträckning i stadsdelar som omfattades av demokratisatsningen än i jämförbara stadsdelar. Den information som efterfrågas mest av allmänheten är partipolitisk information, och i skolorna efterfrågas politikerns närvaro. Av utvärderingen framgår vidare att de flesta kommunerna ser positivt på att det avsätts medel för demokratiarbete. Demokratisatsningen har gett tillfälle att involvera fler människor vars intresse och engagemang för samhälls- och demokratifrågor har ökat.

Enligt regeringen visar utvärderingen att det finns ett behov av särskilda satsningar för att nå ut till de grupper i samhället som röstar i mindre utsträckning.

Den ovan nämnda insatsen i form av medel (19,5 miljoner kronor) till riksdagspartierna för information inför Europaparlamentsvalet 2004 har på regeringens uppdrag utvärderats av Stockholms universitet. En rapport, *Moment 22 – Uppföljning och utvärdering av riksdagspartiernas informationsinsatser inför Europaparlamentsvalet 2004*, lämnades till regeringen i mars 2005. I utvärderingen konstateras, enligt propositionen, bl.a. att det inte är möjligt att analysera effekter av de tilldelade medlen, då dessa inte angavs rikta sig till någon särskild grupp röstberättigade. Medlen har därför flutit in i partiernas totala valbudgetar. Riksdagspartiernas mål för valrörelsen omfattade inte valdeltagandet i någon konkret mening. Riktade insatser till ungdomar och personer med utländsk bakgrund var begränsade, delvis mot bakgrund av att andra offentliga aktörer fick ansvar för det. Den generella slutsatsen i utvärderingen är att riksdagspartierna bör utveckla nya former för valrörelsen med regional förankring som främjar lokalt engagemang, utan att förlora inslaget av breda nationella valkampanjer. Med en sådan strategi bör partipolitiska resurser och informationsinsatser öka.

Regeringen konstaterar i propositionen att det inte är möjligt att ange vilka effekter som de särskilda medlen haft. Regeringen bedömer att det trots det finns ett fortsatt behov av särskilda medel för riksdagspartiernas informationsinsatser inför valen. Detta för att säkerställa att informationen når ut till alla grupper röstberättigade.

Valmyndighetens förberedelsearbete och genomförande av 2004 års val fungerade enligt regeringens bedömning väl. Vad avser myndighetens insatser i samband med Sametingsvalet konstaterar regeringen att myndigheten gjort ett bra arbete, men det är för tidigt att ge en helhetsbedömning.

När det gäller verksamhetsområdet *Integritet, yttrandefrihet och en rättssäker förvaltning* bidrar, enligt regeringen, Justitiekanslern till att målen uppfylls (avsnitt 3.7). Regeringen hänvisar härvidlag till Justitiekanslerns tillsynsverksamhet, bevakning på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området, reglering av skadestånd och andra ersättningsanspråk mot staten. Även Datainspektionen bidrar till att målen uppfylls genom sin tillsyn av behandling av personuppgifter.

Inriktning

Regeringen återger i propositionen vad den våren 2004 slog fast i demokratiskrivelsen (skr. 2004/05:110), nämligen att demokratipolitiken bör omfatta såväl insatser för ett ökat och mer jämlikt medborgerligt deltagande som insatser för att främja de mänskliga rättigheterna (avsnitt 3.9).

Regeringen aviserar att den, för att ta nya steg i det kontinuerliga arbetet och för att ta ett helhetsgrepp om demokratipolitiken och de mänskliga rättigheterna, kommer att bjuda in till ett rådslag om demokrati och inleda en process som skall bygga på deltagande och en öppen dialog för att ringa in områden och frågor och att identifiera utmaningar och möjligheter för den framtida demokratipolitiken. Denna diskussion kommer att ske inom ramen för demokratisatsningen 2005/06 och utgöra grunden för det fortsatta demokratiutvecklingsarbetet.

Politiken för att främja och underlätta medborgerligt deltagande har tre utgångspunkter: att stärka förutsättningarna för deltagande, att undanröja hinder för deltagande samt att skapa möjligheter för ett ökat och mer jämlikt deltagande.

När det gäller stärkandet av förutsättningarna för deltagande nämner regeringen bl.a. till Grundlagsutredningens och Ansvarskommitténs pågående arbete, förslaget till ny vallag (prop. 2004/05:163) som regeringen har lämnat till riksdagen samt en särskild satsning om 15 miljoner kronor för riksdagspartiernas informationsinsatser inför 2006 års allmänna val.

När det gäller undanröjandet av hinder för deltagande nämner regeringen ett uppdrag till Handikappombudsmannen och Handisam² för att stärka funktionshindrades möjligheter till politiskt deltagande, jämställdhetsintegrering inom politikområdet bl.a. när det gäller kvinnors och mäns deltagande som förtroendevalda, olika aktiviteter som belyser bemötandefrågorna samt det pågående arbetet av Kommittén om hot och våld mot förtroendevalda.

² Myndigheten för handikappolitisk samordning, som avses inrättas den 1 januari 2006 (dir. 2005:58).

När det gäller skapandet av möjligheter för ett ökat och mer jämlikt deltagande nämner regeringen en kommande kartläggning av förutsättningarna för beslutsfattande på distans, en demokratisatsning om 20 miljoner kronor inför 2006 års val bestående av insatser för ökat valdeltagande och om röstningens betydelse, dels en bred dialog om demokrati, en pågående utredning av Örebro universitet om användningen av informationsteknik i demokratiska beslutsprocesser, forsknings- och uppföljningsinsatser samt olika insatser i europeiska organ.

Regeringen betonar även att demokratiperspektivet måste genomsyra alla politikområden för att lyckas, och arbetet med att stärka samverkan mellan olika politikområden genomförs bl.a. av den interdepartementala arbetsgruppen för demokrati, forskning och utveckling.

Vidare anför regeringen att uppföljningen av demokratipolitiken utvecklas kontinuerligt, och att flera utvecklingsprojekt kommer att genomföras 2005/06 för att bl.a. utveckla indikatorer för demokratipolitikens mål och de integrationspolitiska målen inom politikområdet. Vidare kommer SCB:s demokratidatabas att utvecklas med ytterligare uppgifter om kommunernas och landstingens förnyelsearbete.

Politiken för att främja de mänskliga rättigheterna inriktas på arbetet med att ta fram en ny nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna, vilken man planerar att lägga fram i form av en skrivelse i början av 2006. Regeringen nämner även vikten av information om mänskliga rättigheter riktad mot allmänheten, varvid regeringens webbplats för mänskliga rättigheter uppges vara en central informationskanal.

Vad gäller insatser för individens yttrandefrihet och integritet samt en rätts-säker förvaltning nämner regeringen Justitiekanslerns tillsynsverksamhet och skaderegleringsverksamhet.

Riksrevisionens iakttagelser

I propositionen redovisar regeringen Riksrevisionens iakttagelser som berör politikområdet (avsnitt 3.8). Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelser för 2004 avseende Justitiekanslern, Datainspektionen och Valmyndigheten. Samtliga dessa revisionsberättelser har lämnats utan invändning.

Motionen

I motion 2005/06:K420 av Kerstin Lundgren m.fl. (c) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen att demokratipolitiken bör präglas av ett deltagardemokratiskt förhållningssätt och en ambition att öka de direktdemokratiska inslagen (yrkande 3). Motionärerna anför att demokratins själva väsen handlar om medborgarnas möjligheter att vara delaktiga i det allmänna och att Centerpartiet eftersträvar demokrati byggd underifrån.

Tidigare behandling

Hösten 2004 avstyrkte utskottet i betänkande 2004/05:KU1 ett yrkande av samma innebörd som den aktuella. Utskottet hänvisade till att riksdagen tidigare beslutat om långsiktiga mål för demokratipolitiken och att det mot den bakgrunden inte var nödvändigt med något uttalande från riksdagen i enlighet med vad som efterfrågades i motionen.

I nämnda betänkande uttalade utskottet också att det såg positivt på inriktningen på det arbete som pågick med att utveckla resultatredovisningen till riksdagen. Förutsättningarna för uppföljningsbara mål och resultatredovisningens struktur förbättrades enligt utskottet genom att bl.a. resultat i budgetpropositionens utgiftsvolymer i ökad utsträckning beskrivs med hjälp av resultatindikatorer. Det arbete som redovisades med att utveckla indikatorer för demokratiområdet var i enlighet med vad utskottet tidigare uttalat och borde, anförde utskottet, utvidgas till bl.a. övriga delar av politikområdet Demokrati.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt ställningstagande och avstyrker motion 2005/06:K420 (c) yrkande 3 med hänvisning till att riksdagen tidigare beslutat om långsiktiga mål för demokratipolitiken och att det mot den bakgrunden inte är nödvändigt med något uttalande från riksdagen i enlighet med vad som efterfrågades i motionen.

Härutöver vill utskottet anförda att det utgår från att regeringen i det fortsatta utvecklingsarbetet av mål- och resultatredovisningen beaktar vad utskottet tidigare uttalat om uppföljningsbara mål, struktur och resultatindikatorer.

I övrigt föranleder i detta sammanhang redovisningen i propositionen av insatser, resultat etc. inom politikområdet inget uttalande från utskottet.

Allmänna val och demokrati

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 46:1 *Allmänna val och demokrati* på 281 090 000 kr.

Från anslaget betalas statens kostnader för valsedlar och annat valmaterial samt ersättningar till vissa myndigheter, Posten AB och kommunerna för biträde i samband med val. Vidare ingår Vetenskapsrådets satsning på mångvetenskaplig demokratiforskning.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 46:1 *Allmänna val och demokrati* för 2006 skall uppgå till 281 090 000 kr, varav 103 000 000 kr avser ersättning till kommunerna för genomförandet av den s.k. förtidsröstningen under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med proposition 2004/05:163 Ny vallag. Det anvisade beloppet är en ökning med 262 890 000 kr jämfört med vad som hösten 2004 anvisades i statsbudgeten för innevarande år.

Under 2005 avser kostnaderna dels Valmyndighetens kostnader i samband med Sametingsvalet, valadministrationens förberedelsearbete inför 2006 års val samt medel till Vetenskapsrådet för mångvetenskaplig demokratiforskning. Ökningen 2006 beror till största delen på kostnader för genomförande av 2006 års val. Vidare avsätts under anslaget 20 000 000 kr för en ny demokratisatsning och administration av satsningen och 15 000 000 kr för särskilda medel till riksdagspartierna för informationsinsatser inför 2006 års val (se även ovan). Inom anslaget finns också 5 000 000 kr för mångvetenskaplig demokratiforskning.

Härutöver minskas anslaget med 110 000 kr fr.o.m. 2006 till följd av en generell reduktion med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Justitiekanslern

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 46:2 *Justitiekanslern* på 20 519 000 kr.

Anslaget finansierar Justitiekanslerns verksamhet. Justitiekanslern, som är regeringens högste ombudsman, har som främsta uppgifter att utöva tillsyn över den offentliga förvaltningen, att bevaka statens rätt i rättegångar, att svara för statens skadereglering, att vara regeringens juridiske rådgivare samt att vara åklagare i mål rörande tryck- och yttrandefrihetsbrott. Justitiekanslern utövar också tillsyn över advokatväsendet och har vissa uppgifter enligt lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning. Från den 1 april 2005 har Justitiekanslern övertagit den rätt som Domstolsverket har haft när det gäller att, för statens räkning, överklaga beslut om rättshjälp och ersättning till rättsliga biträden (den s.k. talerätten). Dessutom företräder Justitiekanslern svenska staten i de internationella oljeskadefonderna.

Vid årsskiftet 2004/05 var 18 personer anställda hos Justitiekanslern. Därutöver tjänstgjorde en notarie på myndigheten. Justitiekanslern har en jämn könsfördelning på alla nivåer i verksamheten.

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 46:2 *Justitiekanslern* för 2006 fastställs till 20 519 000 kr. Det är en ökning med 783 000 kr jämfört med vad som totalt anvisats för innevarande år (inkl. tilläggsbudget).

Ökningen har sin grund i dels den från Domstolsverket övertagna uppgiften (som 2006 avser hela budgetåret), dels pris- och löneomräkning. Vidare minskas anslaget med 110 000 kr fr.o.m. 2006 till följd av den generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål. För uppdraget att representera Sverige i de internationella oljeskadefonderna får Justitiekanslern ersättning efter rekvisition med 150 000 kr per år.

Mål och resultat

Enligt propositionen är Justitiekanslerns övergripande mål att värna integriteten, yttrandefriheten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. I sin tillsynsverksamhet skall Justitiekanslern bidra till en fortsatt hög kvalitet inom den offentliga verksamheten, inom sin skaderegleringsverksamhet skall myndigheten se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmännas intresse sätts åt sidan och på tryck- och yttrandefrihetens områden skall den bidra till en effektiv och rättssäker rättstillämpning och lagföring.

Totalt sett har antalet inkomna ärenden hos Justitiekanslern ökat med ca 11 % mellan 2003 och 2004. Ökningen hänför sig i första hand till skadeståndsärenden och i andra hand till ärenden om allmän kameraövervakning. Den dominerande gruppen 2004 var, liksom under 2003, skadeståndsärenden, vilka utgjorde ca 43 % av de inkomna ärendena. Den genomsnittliga handläggningstiden för skadeståndsärenden har under 2004 fortsatt att öka något. Två skadeståndsärenden och ett tillsynsärende som avser klagomål eller anspråk från enskilda var äldre än två år vid utgången av 2004. Samtidigt har under året antalet ärenden i balans fortsatt att minska.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att Justitiekanslern redovisat ett gott resultat för 2004.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Datainspektionen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 46:3 *Datainspektionen* på 31 620 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Anslaget finansierar Datainspektionens verksamhet. Datainspektionen är central förvaltningsmyndighet med uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter och för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 46:3 *Datainspektionen* för 2006 fastställs till 31 620 000 kr. Jämfört med vad som anvisades i statsbudgeten för innevarande år är det en ökning med 503 000 kr.

Förändringen har sin grund i dels en pris- och löneomräkning som ökar anslaget, dels en minskning av anslaget med 187 000 kr till följd av den ovan nämnda generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

Mål och resultat

I propositionen anges att Datainspektionens verksamhet under 2004 var indelad i tre verksamhetsgrenar: tillsyn över behandlingen av personuppgifter (datalagen och personuppgiftslagen), tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamheten (kreditupplysnings- och inkassolagen) samt tillsyn över personregister inom polis- och tullsamarbetet (Europol-, Schengen- och CIS-konventionerna).

Vad gäller verksamhetsgrenen Tillsyn över behandlingen av personuppgifter uppges i propositionen att 116 inspektioner av personuppgiftsbehandling inleddes under 2004, vilket var 68 färre än under 2003. Orsaken till minskningen är att Datainspektionen koncentrerat sitt arbete på att avgöra äldre ärenden och få ned ärendebalansen. Under året avslutades 296 inspektionsärenden. Vidare under 2004 inkom 456 klagomål som gäller personuppgiftslagen jämfört med 421 året innan.

Vad gäller verksamhetsgrenen Tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamheten uppges i propositionen att 29 tillsynsärenden inom kreditupplysning inleddes och 36 avslutades under 2004. Ärendebalansen minskade från 17 till 11 ärenden. Under året inkom 68 klagomål, vilket är 13 färre än under 2003. Inom inkassoområdet har 171 tillsynsärenden inletts under 2004 och 176 ärenden har avgjorts. Ären-

debalansen har minskat från 17 till 12 ärenden. Antalet klagomål var 309 jämfört med 750 under 2003. Det stora antalet klagomål 2003 avsåg fordringar till följd av påstådd uppkoppling mot porrsidor på Internet. Denna typ av fordringar minskade under 2004.

Vad gäller verksamhetsgrenen Tillsyn över personregistret inom polis- och tullsamarbetet uppges i propositionen att Datainspektionen har kontrollerat den behandling av personuppgifter som utförs i det nationella Schengenregistret (N-SIS) av SIRENE-kontoret vid Rikspolisstyrelsen. Kontrollen var inriktad på den behandling av personuppgifter som sker i anledning av att Sverige registrerar personer på spärrlistan över personer som skall nekas tillträde till eller uppehållstillstånd i Schengenländerna. Vidare har Datainspektionen kontrollerat den behandling av personuppgifter som utförs av den nationella Europolnheten vid Rikspolisstyrelsen. Inspektionen har också kontrollerat den behandling av personuppgifter som utförs av Tullverket i samband med det internationella tullsamarbetet.

Regeringens samlade bedömning för respektive verksamhetsgren är att målen i allt väsentligt har uppnåtts.

Motionen

Ingvar Svensson m.fl. (kd) föreslår i motion 2005/06:K454 att anslaget minskas med 6 000 000 kr (yrkande 5 i denna del). Motionärerna anför att målen för Datainspektionen bör tydliggöras och i avvaktan på det kan besparingar göras genom effektiviseringar och utökad avgiftsfinansierad verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 46:3 *Datainspektionen* för 2006 skall uppgå till 31 620 000 kr och avstyrker motion 2005/06:K454 (kd) yrkande 5 i denna del, i vilken föreslås att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Svensk författningssamling

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 46:4 *Svensk författningssamling* på 845 000 kr.

Från anslaget betalas bl.a. den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek som regleras i 7 § författningssamlingsförordningen (1976:725), den s.k. frilistan.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 46:4 *Svensk författningssamling* för 2006 fastställs till 845 000 kr. Anslaget minskas därmed med 5 000 kr i förhållande till innevarande år.

Minskningen har sin grund i den generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Valmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 46:5 *Valmyndigheten* på 13 901 000 kr.

Under anslaget anvisas medel för Valmyndighetens arbetsuppgifter som central förvaltningsmyndighet för frågor om val och folkomröstningar.

Vid myndigheten arbetar 12 personer, varav 6 är kvinnor och 6 är män. Åldersstrukturen vid myndigheten är sådan att nyrekryteringar kommer att behöva genomföras de närmaste åren.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 46:5 *Valmyndigheten* för 2006 skall uppgå till 13 901 000 kr. Det är en ökning med 189 000 kr jämfört med innevarande år.

Förändringen är en följd av dels pris- och löneomräkning, som leder till en ökning av anslaget med 271 000 kr, dels den ovan nämnda generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål, som leder till en minskning med 82 000 kr.

I det föregående har redovisats regeringens bedömning avseende Valmyndighetens förberedelsearbete och genomförande av 2004 års val till Europaparlamentet samt myndighetens insatser i samband med sametingsvalet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Mediepolitik

Politikområdet

Politikområdet Mediepolitik omfattar dagspress, radio och television samt skydd av barn och ungdom från skadligt innehåll i massmedierna. Till området hör Presstödsnämnden, Taltidningsnämnden, Radio- och TV-verket, Granskningsnämnden för radio och TV, Statens biografbyrå samt Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Politikområdet är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Under utgiftsområde 1 finns budgetförslaget för anslagen till Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden, Presstöd, Stöd till radio- och kassettidningar, Radio- och TV-verket samt Granskningsnämnden för radio och TV.

Propositionen

Utgiftsutveckling

En mer utförlig beskrivning och analys av politikområdet återfinns i den del av budgetpropositionen som behandlar utgiftsområde 17 och som bereds av kulturutskottet. Enligt denna del blir de totala utgifterna för politikområdet 694,8 miljoner kronor under 2006 (avsnitt 5.2). Under 2007 och 2008 beräknas utgifterna till 696,0 respektive 697,2 miljoner kronor. För den del av politikområdet som ligger inom utgiftsområde 1 blir utgifterna för 2006 enligt propositionen 661,6 miljoner kronor. De beräknade utgifterna för 2007 och 2008 är 662,1 respektive 662,6 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

I propositionen uppges att riksdagen har beslutat om målet för mediepolitiken (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Målet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadliga inslag i massmedierna (avsnitt 5.3). Indikatorer för politikområdet anges inte i propositionen.

Insatser

Regeringen redogör bl.a. för Digital-tv-kommissionens och regeringens arbete med övergången till digital-tv (avsnitt 5.4). Vidare redogör regeringen för innehållet i Digitalradiokommitténs slutbetänkande Digital Radio (SOU 2004:16), som överlämnades i februari 2004. I betänkandet förordade en majoritet av ledamöterna en etappvis utveckling av marksänd digitalradio (DAB). Betänkandet har remissbehandlats.

Vad gäller dagspressen anför regeringen att ett antal åtgärder har genomförts i syfte att främja mångfald på dagstidningsmarknaden samt en god spridning av dagstidningar. Höjningar av driftstödet och distributionsstödet är exempel på sådana åtgärder. Den s.k. Presskommittén, som reger-

ingen tillsatte i oktober 2004, lämnade i februari 2005 delbetänkandet Lördagsdistribution av dagstidningar (SOU 2005:13). Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen redovisar också initiativ den tagit i syfte att få en bättre insikt om under vilka villkor icke-kommersiell radio och tv verkar. I rapporten Öppna radion och televisionen, som redovisades i september 2004, har de framtida förutsättningarna för icke-kommersiell radio och tv i Sverige kartlagts och analyserats. I mars 2005 redovisade Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige sitt uppdrag som pågått 2003–2004, att ansvara för att bl.a. utbildningsinsatser och ett ökat erfarenhetsutbyte kommer till stånd inom området icke-kommersiell lokal-tv, till Radio- och TV-verket. Av redovisningen framgår att uppdraget främst varit inriktat på hur icke-kommersiell lokal-tv kan struktureras och effektiviseras i hela Sverige. Härutöver har Radio- och TV-lagsutredningen för närvarande i uppdrag att bl.a. analysera hur de lokala icke-kommersiella tv-sändningarna påverkas av digitaliseringen och om förutsättningarna för sådana sändningar kan förbättras genom lagstiftning.

Regeringen redovisar ett antal insatser utanför politikområdet. Bland annat nämns Post- och kassaserviceutredningens betänkanden (SOU 2004:52 och 2005:5). I utredningen föreslås ingen ny prisreglering för tidningar och tidskrifter.³ Dock anförs att frågan om en ny prisreglering för sådan tidningsbefordran kan aktualiseras om t.ex. den fortsatta utvecklingen för distribution av posttidningar leder till alltför kraftiga prisökningar. Utredaren anser att Post- och telestyrelsen fortlöpande bör ges i uppdrag, i exempelvis regleringsbrev, att följa upp prisutvecklingen för befordran av adresserade tidningar och tidskrifter. Betänkandena har remissbehandlats och fortsatt beredning av ärendet pågår inom Regeringskansliet.

En revidering av TV-direktivet (direktiv 89/552/EEG, ändrat genom direktiv 97/36/EG) som innehåller minimiregler för gränsöverskridande tv-sändningar förbereds sedan ett par år av Europeiska kommissionen. De konsultationer som kommissionen har genomfört har sammanfattats i ett antal arbetspapper som publicerats under sommaren 2005. En viktig fråga för Sverige är jurisdiktionsfrågan och möjligheten att införa eventuella förbättringar av den s.k. sändarlandsprincipen. Kommissionen har initierat en diskussion om möjliga förbättringar av reglerna med bibehållande av den grundläggande sändarlandsprincipen. Kommissionen avser att presentera ett utkast till nytt direktiv vintern 2005/06.

Resultat

När det gäller digital-tv-övergången anför regeringen att utbyggnaden av de digitala sändarnäten fortsatt (avsnitt 5.5). Vid utgången av augusti 2005 var 42 av de 54 större sändarstationerna digitaliserade, vilket innebär att drygt 93 % av Sveriges befolkning har möjlighet att ta emot digital mark-

³ Enligt 7 b § postlagen (1993:1684) får regeringen föreskriva att priser för tjänster som ingår i postverksamhet inte får överstiga vissa nivåer. Denna möjlighet har dock inte använts ännu (SOU 2005:5 s. 221).

sänd tv från fyra frekvenskanaler. Ett femte sändarnät når ca 60 % av befolkningen. Om alla distributionsformer räknas in hade 38 % av befolkningen i åldern 15–74 år tillgång till digital mottagning i hemmet under andra kvartalet 2005, vilket är en ökning med 6 procentenheter sedan motsvarande period förra året. Tillväxten sker främst i det digitala marknätet.

När det gäller presstödet, som lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd, erhöll 71 tidningar driftsstöd och 140 tidningar distributionsstöd under 2004. Vidare har totalt 11,9 miljoner kronor utbetalats i tillfälligt utvecklingsstöd till 62 tidningar. Enligt Presstödsnämnden har det tillfälliga utvecklingsstödet bidragit till att ekonomiskt svaga tidningar och framför allt lågfrekventa tidningar (1–2 nummer/vecka) har kunnat göra nödvändiga investeringar i ny teknik, vilket i bästa fall har ökat möjligheterna för dessa tidningar att fortleva. Nämnden menar dock inte att utvecklingsstödet skall vara en permanent åtgärd. I propositionen gör regeringen bedömningen att presstödet har stor betydelse för bevarandet av mångfalden på dagstidningsmarknaden och upprätthållandet av en god spridning av dagstidningar över hela landet.

Regeringen nämner också att flera aktörer har arbetat aktivt med att ta fram värdefull information om utvecklingen inom medieområdet. Det gäller bl.a. Radio- och TV-verket, Granskningsnämnden för radio och TV, Nordicom och Europeiska Audiovisuella Observatoriet.

Regeringen redovisar även stödet till radio- och kassettidningar och bedömer att detta fyller en viktig funktion i samhället genom att garantera utgivning av och tillgång till taltidning. Det uppges att Taltidningsnämnden under 2005 har inlett en upphandling av nya digitala radiotidningsmottagare.

Inriktning

I propositionen aviserar regeringen att den under våren 2006 kommer att lämna en proposition till riksdagen med förslag till de villkor som fr.o.m. 2007 skall gälla för radio och tv i allmänhetens tjänst (avsnitt 5.7).

När det gäller övergången till digitala tv-sändningar, som inleddes i ett mindre antal områden hösten 2005, har regeringen beslutat att de återstående delarna av övergången skall genomföras under våren och hösten 2006 och våren och hösten 2007 i olika delar av landet. Därmed säkerställs att övergången är helt genomförd i god tid före det slutdatum, den 1 februari 2008, som fastställts av riksdagen. Arbetet med att anpassa radio- och tv-lagstiftningen till nya tekniska förutsättningar fortsätter. Inom Regeringskansliet fortsätter också arbetet med att analysera behovet av nya regler för tillståndsgivning till programföretag och operatörföretag i det digitala marknätet. I fråga om digitalradio aviserar regeringen att den kommer att presentera sin ståndpunkt före utgången av 2005.

När det gäller dagspressen anför regeringen att den avser att förlänga det särskilda stödet till lördagsutdelning med ett år. Regeringen uppger även att den, med utgångspunkt i Presskommitténs slutbetänkande som

skall lämnas senast den 30 november 2005, avser att återkomma till riksdagen med förslag om hur presstödet i framtiden skall vara utformat, bl.a. vad avser stödet till tidningsdistribution.

När det gäller taltidningar kommer de nya digitala radiotidningsmottagare, som Taltidningsnämnden börjat upphandla (se ovan), att börja distribueras under 2006.

Vad gäller de icke-kommersiella medierna kommer det under 2006 att göras en fortsatt fördjupad analys av området och förutsättningarna för dem.

Regeringen anför också att det finns anledning att hålla frågan om lagstiftning mot ägarkoncentration levande och frågan följs kontinuerligt inom Regeringskansliet. I det arbetet ingår bl.a. att följa hur gällande lagstiftning inom detta område tillämpas i andra länder, t.ex. Norge.

Riksrevisionens iakttagelser

Enligt propositionen har Riksrevisionen inte haft några invändningar i revisionsberättelsen avseende myndigheterna inom politikområdet (avsnitt 5.6).

Tidigare behandling

Hösten 2004 anförde utskottet i betänkande 2004/05:KU1 att arbetet med att utveckla indikatorer för demokratiområdet var i enlighet med vad utskottet tidigare uttalat och borde utvidgas till bl.a. politikområdet Mediepolitik.

Vad gällde politikområdesindelningen kunde det enligt utskottet övervägas om alla delar av politikområdenas (däribland politikområdet Mediepolitik) resultat som hänförs till anslag inom konstitutionsutskottets område borde redovisas i den del av budgetpropositionen som bereds av konstitutionsutskottet (dvs. utg.omr. 1). Det skulle enligt utskottets bedömning underlätta beredningen av det uppnådda resultatet av statens insatser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet utgår från att regeringen i det fortsatta utvecklingsarbetet av mål- och resultatredovisningen beaktar vad utskottet tidigare uttalat om indikatorer och politikområdesindelningen.

I övrigt föranleder i detta sammanhang redovisningen i propositionen av insatser, resultat etc. inom politikområdet inget uttalande från utskottet.

Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 27:1 *Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden* på 6 403 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Taltidningsnämndens uppgift är att fördela det statliga stödet till radio- och kassettidningar.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:1 *Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden* för 2006 fastställs till 6 403 000 kr. Det är en ökning med 86 000 kr jämfört med vad som anvisats för innevarande år.

Förändringen är en följd av dels pris- och löneomräkning, som leder till en ökning av anslaget med 124 000 kr, dels den generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål, som leder till en minskning med 38 000 kr.

Motionen

I motion 2005/06:K427 av Tobias Krantz m.fl. (fp) föreslås i denna del en minskning av anslaget till Presstödsnämnden med 3 000 000 kr för 2006 jämfört med budgetpropositionens förslag. Minskningen motiveras med att presstödet reduceras kraftigt (se nedan).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning och tillstyrker regeringens förslag att anslag 27:1 *Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden* för 2006 skall uppgå till 6 403 000 kr. Därmed avstyrker utskottet motion 2005/06:K427 (fp) i denna del.

Presstöd

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 27:2 *Presstöd* på 507 119 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår tre motionsyrkanden om att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp. Utskottet föreslår även att riksdagen avslår ett motionsyrkande om införande av ett exemplarstöd för postdistribuerade tidningar med 2 kr per distribuerat exemplar, två motionsyrkanden om reformerat presstöd samt tre motionsyrkanden om att presstöd i framtiden skall avvecklas. Jämför reservationerna 2 (kd) och 3 (m).

Från anslaget ges bidrag till dagspressen i enlighet med bestämmelserna i presstödsförordningen (1990:524) och förordningen (2001:898) om särskilt distributionsstöd. Presstöd enligt presstödsförordningen lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för presstödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:2 *Presstöd* för 2006 fastställs till 507 119 000 kr. Det är en ökning med 22 090 000 kr jämfört med vad som anvisats för innevarande år.

Under 2005 minskades anslaget tillfälligt med 25 000 000 kr, som då överfördes till anslag 27:3 *Stöd till radio- och kassettidningar* för finansiering av radiotidningsmottagare. Dessa medel återförs nu till anslaget. Samtidigt minskas anslaget med 2 910 000 kr till följd av den generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

Som framgått ovan avser regeringen att förlänga det särskilda distributionsstödet för utdelning av dagstidningar på lördagar. Ovan har även framgått regeringens bedömning avseende presstödet betydelse.

Motionerna

I motion 2005/06:K470 av Göran Lennmarker m.fl. (m) föreslås en avveckling av presstödet i två etapper med en inledande minskning om 253 560 000 kr 2006 (yrkande 1 i denna del). Erfarenheterna visar, enligt motionärerna, att presstödet till stor del använts till att täcka tidningars löpande utgifter i stället för att främja nödvändiga rationaliseringsåtgärder. Ekonomiska problem har inte åtgärdats i vetskapen om att staten fyller i hålen. Vidare anser motionärerna att presstödet snedvrider konkurrensen i förhållande till tidningar som inte uppbär presstöd. Motionärerna menar också att sedan presstödet avvecklats kommer Presstödsnämnden inte

längre att ha någon uppgift att fylla, och den kan därmed avvecklas fr.o.m. den 1 januari 2007 (yrkande 2 i denna del). Även i motion 2005/06:K340 av Göran Lennmarker m.fl. (m) föreslås att presstödet avvecklas (yrkande 14). Avveckling av presstödet och Presstödsnämnden föreslås också i motion 2005/06:K217 av Rolf Gunnarsson (m).

Tobias Krantz m.fl. (fp) anför i motion 2005/06:K427 (i denna del) att Folkpartiet på principiella grunder är motståndare till presstödet, och de föreslår att stödet minskas med 425 000 000 kr för 2006.

I motion 2005/06:K454 av Ingvar Svensson m.fl. (kd) föreslås en minskning av presstödet med 25 000 000 kr för 2006 (yrkande 5 i denna del). Vidare föreslår motionärerna att ett exemplarstöd på 2 kr per distribuerad tidning införs för postdistribuerade tidningar (yrkande 1). Postdistribuerade tidningar har, uppges i motionen, uppenbara problem på grund av distributörens prispolitik. Totalkostnaden för det exemplarstöd som föreslås beräknas av motionärerna uppgå till ca 10 miljoner kronor och bör finansieras inom den ram som gäller för presstödet. Slutligen anför motionärerna att presstödet så småningom kommer att fasas ut genom strukturförändringar på bl.a. annonssidan. Två områden bör fokuseras den närmaste perioden (yrkande 2). Stödet till storstadstidningar är oproportionerligt stort jämfört med stödet till landsortstidningar och bör från 2007 trappas av med en femtedel per år. Det bör också införas regler för fusioner eller där förstetidning köpt upp driftsstödsberättigad andratidning. Även här bör en femårig utfasningsperiod användas med början 2007. Motionärerna räknar med att detta bör ge en besparing på presstödet med 30 miljoner kronor 2007 och 60 miljoner kronor 2008 jämfört med nuvarande nivå.

I motion 2005/06:K244 av Jan-Olof Larsson (s) föreslås en reformering av presstödet så att det i högre grad bidrar till mångfald. Enligt motionären sker det en ökad koncentration inom dagspressen. På många orter där det tidigare funnits två konkurrerande tidningar har andratidningen lagts ned, köpts upp eller slagits ihop med den konkurrerande större tidningen. Motionären anser att presstöd inte bör utgå till tidningar som har en monopolliknande ställning inom sitt täckningsområde.

Tidigare behandling

Hösten 2004 anförde utskottet i betänkande 2004/05:KU1 att ett statligt presstöd var av väsentlig betydelse när det gällde att motverka koncentrationstendenser och upprätthålla mångfalden inom dagspressen. Motioner om att avveckla presstödet avstyrktes av utskottet.

Utskottet uttalade att det, mot bakgrund av de strukturförändringar som dagspressen genomgått under senare år, ändå fanns goda skäl att se över presstödet och eventuellt vidta åtgärder som innebär fortsatt mångfald och bred spridning av dagstidningar. Utskottet hänvisade härvidlag till Presskommitténs uppdrag att göra detta.

Vidare avstyrkte utskottet en motion om införande av ett exemplarstöd för postdistribuerade tidningar på 2 kr per distribuerad tidning. Utskottet ansåg att Presskommitténs arbete inte borde föregripas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 27:2 *Presstöd* för 2006 skall uppgå till 507 119 000 kr och avstyrker därför motionerna 2005/06:K470 (m) yrkande 1 i denna del, 2005/06:K427 (fp) i denna del och 2005/06:K454 (kd) yrkande 5 i denna del, i vilka anslaget föreslås uppgå till ett lägre belopp.

I motion 2005/06:K454 (kd) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande för regeringen om att det införs ett exemplarstöd för postdistribuerade tidningar med 2 kr per distribuerat exemplar. Ovan har framgått att Presskommittén skall lämna sitt slutbetänkande senast den 30 november 2005 och att regeringen avser att, med utgångspunkt i detta betänkande, återkomma till riksdagen med förslag om hur presstödet i framtiden skall vara utformat, bl.a. vad avser stödet till tidningsdistribution. Enligt utskottets mening bör det pågående arbetet inte föregripas. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Utskottet avstyrker även motionerna 2005/06:K244 (s) och 2005/06:K454 (kd) yrkande 2 med hänvisning till detta pågående arbete.

När det gäller förekomsten av ett presstöd vill utskottet framhålla sin tidigare uppfattning, att ett statligt presstöd är av väsentlig betydelse när det gäller att motverka koncentrationstendenser och upprätthålla mångfalden inom dagspressen. I motionerna 2005/06:K217 (m), 2005/06:K340 (m) yrkande 14 och 2005/06:K470 (m) yrkande 2 i denna del föreslås att presstödet m.m. på sikt avvecklas. Utskottet delar inte denna uppfattning och avstyrker motionsyrkandena.

Stöd till radio- och kassettidningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 27:3 *Stöd till radio- och kassettidningar* på 126 386 000 kr.

Från anslaget ges bidrag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:3 *Stöd till radio- och kassettidningar* för 2006 skall uppgå till 126 386 000 kr. Det är en minskning med 25 914 000 kr jämfört med innevarande år.

Minskningen beror på att de medel som 2005 tillfälligt tillförts anslaget för inköp av nya radiotidningsmottagare nu återförs till anslag 27:2 *Presstöd* (se även ovan). Dessutom minskas anslaget med 914 000 kr till följd av den nämnda generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

Regeringens bedömning avseende radio- och kassettidningsstödet betydelse har framgått ovan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Radio- och TV-verket

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 27:4 *Radio- och TV-verket* på 11 876 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår två motionsyrkanden om att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp. Utskottet föreslår även att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att Radio och TV-verket på sikt bör avvecklas. Jämför reservation 4 (m).

Radio- och TV-verket skall besluta i frågor om tillstånd, avgifter och registrering som rör ljudradio- och tv-sändningar riktade till allmänheten i de fall uppgifterna inte ligger på regeringen eller någon annan särskilt angiven myndighet.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:4 *Radio- och TV-verket* för 2006 fastställs till 11 876 000 kr. Det är en ökning med 167 000 kr jämfört med innevarande år.

Förändringen är en följd av dels pris- och löneomräkning, som leder till en ökning av anslaget med 237 000 kr, dels den nämnda generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål, som leder till en minskning med 70 000 kr.

Motionerna

I motion 2005/06:K470 av Göran Lennmarker m.fl. (m) föreslås en minskning av anslaget med 1 000 000 kr (yrkande 1 i denna del). Motionärerna anser att Radio- och TV-verkets verksamhet delvis är överflödigt. De menar även att det bör undersökas om inte Post- och telestyrelsen skulle kunna ta över resterande delar av Radio- och TV-verkets uppgifter i syfte att på sikt avveckla verkets uppgifter (yrkande 2 i denna del).

I motion 2005/06:K427 av Tobias Krantz m.fl. (fp) föreslås i denna del en minskning av anslaget med 9 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 27:4 *Radio- och TV-verket* för 2006 skall uppgå till 11 876 000 kr och avstyrker motionerna 2005/06:K470 (m) yrkande 1 i denna del och 2005/06:K427 (fp) i denna del, i vilka anslaget föreslås uppgå till ett lägre belopp. Vidare delar utskottet inte den ovan anförda uppfattningen att Radio- och TV-verkets verksamhet delvis är överflödigt och avstyrker motion 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del.

Granskningsnämnden för radio och TV

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 27:5 *Granskningsnämnden för radio och TV* på 9 846 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Granskningsnämnden för radio och TV skall genom efterhandsgranskning utöva tillsyn över att programföretag följer reglerna som rör innehållet i ljudradio- och tv-sändningar till allmänheten. Vidare skall nämnden följa innehållet i utländska ljudradio- och tv-sändningar som riktas till den svenska allmänheten. Nämnden granskar program efter anmälan eller på eget initiativ. Ett mål för nämnden är att öka kunskapen hos allmänheten om gällande regelsystem och om nämndens verksamhet och praxis. Nämnden har också i uppdrag att rapportera till regeringen om radio- och tv-företagens programverksamhet.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 27:5 *Granskningsnämnden för radio och TV* för 2006 fastställs till 9 846 000 kr. Det är en ökning med 144 000 kr jämfört med innevarande år.

Förändringen är en följd av dels pris- och löneomräkning, som leder till en ökning av anslaget med 202 000 kr, dels den generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål, som leder till en minskning med 58 000 kr.

Delvis finansieras Granskningsnämndens verksamhet genom att medel anvisas från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida, vilket behandlas under utgiftsområde 17 som bereds av kulturutskottet. För 2006 föreslås därvid att 6 619 000 kr delfinansierar nämndens verksamhet.

I propositionen uppges att antalet anmälningar till Granskningsnämnden ligger på en fortsatt hög nivå. Regeringen uttalade i budgetpropositionen för 2004 sin avsikt att använda 400 000 kr årligen av det under utgiftsområde 17 uppförda anslag 27:3 *Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete* för att förstärka Granskningsnämnden under perioden 2004–2006. Regeringen bedömer nu att det är sannolikt att behovet kvarstår även under 2007 och 2008.

Motionen

I motion 2005/06:K470 av Göran Lenmarker m.fl. föreslås en besparing om 1 000 000 kr på anslaget (yrkande 1 i denna del). Motionärerna anför att omfattningen av Granskningsnämndens verksamhet är överdimensionerad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 27:5 *Granskningsnämnden för radio och TV* för 2006 skall uppgå till 9 846 000 kr och avstyrker motion 2005/06:K470 (m) yrkande 1 i denna del, i vilken det föreslås att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Samepolitik

Politikområdet

Politikområdet Samepolitik omfattar verksamheten vid Sametinget samt Jordbruksverkets och länsstyrelsernas verksamhet som rör rennäringen. Till politikområdet hör också urfolksfrågor där både nationell och internationell verksamhet ingår. Politikområdet är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Under utgiftsområde 1 redovisas Sametinget.

Propositionen

Utgiftsutveckling

En mer utförlig beskrivning och analys av politikområdet återfinns i den del av budgetpropositionen som behandlar utgiftsområde 23 och som bereds av miljö- och jordbruksutskottet. Enligt denna del blir de totala utgifterna för politikområdet 67,7 miljoner kronor under 2006 (avsnitt 8.2). Under 2007 och 2008 beräknas utgifterna till 68,1 respektive 68,5 miljoner kronor. För den del av politikområdet som ligger inom utgiftsområde 1 blir utgifterna för 2006 enligt propositionen 21,0 miljoner kronor. De beräknade utgifterna för 2007 och 2008 är 21,4 respektive 21,8 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

I propositionen anges att samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (avsnitt 8.3). Vidare anges indikatorer för politikområdet. En indikator är valdeltagande (avsnitt 8.5.1).

Insatser

I propositionen redovisar regeringen insatser för det samiska näringslivet, utveckling av de samiska språken, informationssatsning om samerna etc. (avsnitt 8.4). Vad gäller Sametinget anför regeringen att Ekonomistyrningsverket (ESV) i december 2003 presenterade förslag till en ny organisation av Sametingets verksamhet. I enlighet med förslaget organiseras fr.o.m. 2005 Sametingets verksamhet i två avdelningar samt en stabsfunktion. Avdelningarna har hand om sakområdena och stabsfunktionen ombesörjer ekonomi och administrativa uppgifter. Organisationsförändringen innebär därutöver att Sametinget förtydligar ansvarsfördelningen mellan styrelsen, som utgörs av sametingsledamöter, och kanslichefen.

Under hösten 2004 gav regeringen Statens fastighetsverk (SFV) i uppdrag att utreda uppförandet av en parlamentsbyggnad för Sametinget i Kiruna. Sametingets verksamhet har successivt vuxit, vilket lett till ett ökat behov av mer ändamålsenliga lokaler. Utredningen överlämnades i april 2005 till regeringen och samma månad gav regeringen SFV i uppdrag att anordna en arkitekttävling, som förväntas vara avgjord under våren 2006.

Resultat

Sametingets plenum består av 31 ledamöter, vilka väljs vart fjärde år (avsnitt 8.5). Det senaste valet hölls i maj 2005. Efter det ökade kvinnorepresentationen från ca 25 till 32 %. Männerna utgör 68 %.

Valdeltagandet i Sametingsvalet ökade till 66 % (63 % efter avräkning av icke godkända röster) men har totalt sjunkit med 6 procentenheter sedan det första valet 1993. Utvecklingen av antalet anmälda personer i röstlängden indikerar trots det, anför regeringen, att Sametingets legitimitet bland den samiska befolkningen successivt har ökat. Detta eftersom valdeltagandet ökat i absoluta tal genom att alltfler samer anmäler sig till röstlängden. Utvecklingen tyder också på ett ökat förtroende för Sametinget och dess arbete med den samiska kulturen och de samiska näringarna.

Kostnaderna för det folkvalda organet har ökat med 1,9 miljoner kronor till 9,6 miljoner kronor sedan 2003. Främsta orsaken till detta är, enligt regeringen, ökade utgifter i samband med parlamentariska möten.

Omorganiseringen av Sametingets kansli innebär enligt regeringen bl.a. att Sametinget är bättre anpassat för att ta över nya myndighetsuppgifter. Den förväntas även att ge ett positivt resultat på ekonomiadministrativa rutiner såsom årsredovisning och prognoshantering.

Inriktning

Regeringen framhåller vikten av att regeringen för samtal med Sametinget som syftar till en närmare dialog mellan staten och samerna (avsnitt 8.7).

Regeringens inriktning är att successivt pröva ett utvidgat samiskt självbestämmande inom områden där detta är möjligt och med hänsyn tagen till resultat av avslutade utredningar. Som ett steg i detta arbete bereds inom Regeringskansliet för närvarande frågan om att flytta över vissa delar av rennäringsadministrationen från länsstyrelserna och från Jordbruksverket till Sametinget, och en proposition planeras under innevarande mandatperiod.

Vidare anför regeringen bl.a. att den planerar att följa Sametingets fortsatta arbete med att utveckla resultatredovisningen och analysen av måluppfyllelse. Ett arbete pågår även med att förbättra de ekonomiadministrativa rutinerna inom myndigheten.

Regeringen nämner även arbetet med den nya organisationsstruktur som implementerats under 2005 och som hade sin grund i ESV:s översyn (se ovan under Insatser). Enligt översynen bör arbetsfördelningen mellan kansliets förvaltningsorganisation och det demokratiska organet dessutom tydliggöras, vilket skulle innebära en ytterligare utveckling av Sametingets organisation. Byggstarten för den nya parlamentsbyggnad som skall uppföras (se ovan under Insatser) bedöms preliminärt ske i juli 2007 med invigning under våren 2009.

Riksrevisionens iakttagelser

Årsredovisningen för myndigheten inom politikområdet har av Riksrevisionen bedömts vara i allt väsentligt rättvisande (avsnitt 8.6).

Tidigare behandling

Hösten 2004 anförde utskottet i betänkande 2004/05:KU1 att arbetet med att utveckla indikatorer för demokratiområdet var i enlighet med vad utskottet tidigare uttalat och borde utvidgas till bl.a. politikområdet Samepolitik.

Vad gällde politikområdesindelningen kunde det enligt utskottet övervägas om alla delar av politikområdenas (däribland politikområdet Samepolitik) resultat som hänförs till anslag inom konstitutionsutskottets område borde redovisas i den del av budgetpropositionen som bereds av konstitutionsutskottet (dvs. utg.omr. 1). Det skulle enligt utskottets bedömning underlätta beredningen av det uppnådda resultatet av statens insatser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet utgår från att regeringen i det fortsatta utvecklingsarbetet av mål- och resultatredovisningen beaktar vad utskottet tidigare uttalat om indikatorer och politikområdesindelningen.

I övrigt föranleder i detta sammanhang redovisningen i propositionen av insatser, resultat etc. inom politikområdet inget uttalande från utskottet.

Sametinget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 45:1 *Sametinget* på 21 017 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att anslaget skall uppgå till ett högre belopp.

Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (1993:327) med instruktion för Sametinget. Sametinget är en förvaltningsmyndighet samtidigt som det är ett samiskt folkvalt organ med val vart fjärde år. De övergripande målen är enligt sametingslagen att Sametinget skall verka för en levande samisk kultur och därvid ta initiativ till verksamhet och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Sametinget skall bl.a. medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas. Sametinget beslutar om fördelning av statens bidrag till samisk kultur och samiska organisationer samt andra medel som ställs till samernas förfogande. Sametinget leder det samiska språkarbetet och arbetet med EU-stöd för samiska program (mål 1 och Interreg III A). Därtill har Sametinget ett informationsuppdrag gentemot allmänheten i fråga om att sprida information om det samiska samhället, kulturen och historien.

Myndigheten Sametinget hade 24 anställda i augusti 2005. Huvudkansliet ligger i Kiruna och lokalkontor finns i Jokkmokk, Tärnaby och Östersund.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 45:1 *Sametinget* för 2006 fastställs till 21 017 000 kr. Anslaget är därmed 1 012 000 kr lägre än för innevarande år.

Minskningen har sin grund i den ovan nämnda generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål. Härutöver kan nämnas att det i budgetpropositionen för 2005 framgick att anslaget för 2005 ökades tillfälligt med 1 500 000 kr för den av ESV föreslagna omorganisationen (prop. 2004/05:1 utg.omr. 1 avsnitt 5.1.1).

I det föregående har redovisats regeringens bedömning avseende Sametingets verksamhet. Som framgått ovan är regeringens inriktning på arbetet att successivt pröva ett utvidgat samiskt självbestämmande.

Motionen

I motion 2005/06:K420 av Kerstin Lundgren m.fl. (c) föreslås en ökning av anslaget till Sametinget med 5 000 000 kr (yrkande 2 i denna del). Som skäl för förslaget hänvisar motionärerna till vad Centerpartiet anför i

sin minoritetsmotion, nämligen att Sametinget skall ges fler uppgifter och få ett större ansvar för samepolitiken, bl.a. större befogenheter att utarbeta det nordiska samarbetet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning och tillstyrker regeringens förslag att anslag 45:1 *Sametinget* för 2006 skall uppgå till 21 017 000 kr. Därmed avstyrker utskottet motion 2005/06:K420 (c) yrkande 2 i denna del, i vilken anslaget föreslås uppgå till ett högre belopp.

Anslag som inte ingår i något politikområde

Utgiftsområde 1 omfattar anslag för vilka regeringen inte fastställer mål. Dessa ingår inte i politikområdesindelningen. För flera av dessa verksamheter råder särskilda förutsättningar där mål- och resultatstyrning enligt regeringens mening inte går att applicera (prop. 2000/01:1 utg.omr. 1 avsnitt 3.1). Det gäller anslagen Kungliga hov- och slottsstaten, Riksdagens ledamöter och partier m.m., Riksdagens förvaltningskostnader, Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen, Regeringskansliet m.m., Stöd till politiska partier samt Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information.

Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med riksdagsstyrelsens förslag för 2006 anvisar ett anslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* på 770 508 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag om att det skall finnas en anslagskredit på högst 3 % för nämnda anslag samt att riksdagsförvaltningen beviljas en räntekontokredit i Riksgäldskontoret på högst 135 483 200 kr.

Från anslaget finansieras riksdagsledamöternas arvoden, kostnadsersättningar, traktamenten samt data- och telekommunikation, arvoden till Sveriges EU-parlamentariker, arbetsgivaravgifter samt pensioner och inkomstgarantier åt f.d. riksdagsledamöter och EU-parlamentariker. Vidare finansieras bl.a. ledamöternas reseersättningar, företagshälsovård och språkutbildning. Även ledamöters deltagande i internationellt parlamentariskt samarbete liksom bidrag till enskilda studieresor finansieras från anslaget. Stödet till partigrupperna i riksdagen samt bidrag till interparlamentariskt samarbete utgår också från anslaget.

Propositionen

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att ramanslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* skall uppgå till 770 508 000 kr. Det är en ökning med 45 210 000 kr jämfört med medelsanvisningen för innevarande år.

Förändringen beror till stor del på den fortsatta ökningen av antalet politiska sekreterare. Stödet började byggas ut den 1 september 2004 och skall vara fullt utbyggt den 31 december 2006. Anslaget har för detta ändamål sammantaget ökat med 115 800 000 kr under perioden 2004–2006. Vidare anför riksdagsstyrelsen att valet 2006 beräknas medföra ökade kostnader för bl.a. arvoden, kostnadsersättningar, resor, inkomstgarantier och pensioner. Den tekniska utrustningen till ledamöterna kommer också att bytas ut. Ett riksdagsbeslut med anledning av den s.k. Översynskommitténs⁴ betänkande kan också få konsekvenser för utgifterna på anslaget. Detsamma gäller ett riksdagsbeslut med anledning av den översyn av riksdagsledamöternas traktamentsregler m.m. som riksdagsstyrelsen beslutat om den 15 juni 2005. Av anslagsökningen har 11 210 000 kr sin grund i pris- och löneomräkning.

Anslagskredit och räntekontokredit

Riksdagsstyrelsen föreslår att det för ramanslag 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2006 skall finnas en anslagskredit på högst 3 % av anvisat anslag. Vidare föreslås att riksdagsförvaltningen beviljas en räntekontokredit i Riksgäldskontoret på 10 % av myndighetens totala anslagsutrymme, dvs. 135 483 200 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker riksdagsstyrelsens förslag till medelsanvisning under anslaget. Utskottet tillstyrker även riksdagsstyrelsens förslag om anslagskredit för anslaget och räntekontokredit för riksdagsförvaltningen.

⁴ Översynskommittén hade i uppdrag att göra en översyn av lagen (1965:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och lämna förslag till en ny och moderniserad lag. Uppdraget omfattade också förslag till motsvarande ändringar beträffande lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet i de delar nationell ersättning utgår.

Riksdagens förvaltningskostnader

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med riksdagsstyrelsens förslag för 2006 anvisar ett anslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* på 584 324 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen beslutar att det skall finnas en anslagskredit på högst 3 % för nämnda anslag samt godkänner förslaget till investeringsplanen för riksdagsförvaltningen för perioden 2006–2008. Utskottet föreslår även att riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2006 besluta om lån för dels investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp av 150 000 000 kr, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp av 300 000 000 kr. Slutligen föreslår utskottet att riksdagen avslår tre motionsyrkanden om att anslaget skall uppgå till lägre belopp än vad som föreslagits av riksdagsstyrelsen.

Från anslaget finansieras riksdagens förvaltningskostnader för bl.a. löner, företagshälsovård, kompetensutveckling, administration, räntor och amorteringar, hyror, intern service, säkerhet och bevakning, datateknik och IT-stöd, förlagsverksamhet, bibliotek, tryckeriverksamhet och informationsverksamhet samt bidrag till föreningar i riksdagen. Anslaget används också för att finansiera fastighetsförvaltning, underhåll, reparationer, renoveringar, ombyggnationer och akuta underhållsåtgärder för riksdagens fastigheter samt räntor och amorteringar.

Propositionen

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att ramanslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* fastställs till 584 324 000 kr för 2006. Det är en ökning med 14 717 000 kr jämfört med vad som anvisades i statsbudgeten för innevarande år.

Riksdagsstyrelsen anför att den vid sitt möte den 16 mars 2005 fattade beslut om satsningsområden för riksdagsförvaltningen 2006. Bland annat nämns åtgärder i samband med valet 2006 (mottagning av nya ledamöter och service till ledamöter som lämnar riksdagen), att ökningen av politiska sekreterare påverkar riksdagsförvaltningen avseende kontorslokaler, omflyttningar, lokalförbättringar, teknisk utrustning m.m., fortsatt renovering av plenisalen, åtgärder för att höja säkerheten och åtgärder för att säkerställa och utveckla den elektroniska dokumenthanteringen (bl.a. fortsatt utveckling av riksdagens webbaserade information och skolinformation). Härutöver kan 11 071 000 kr av ökningen hänföras till pris- och löneomräkning.

Under 2005 har riksdagsstyrelsen beslutat om en indragning av anslagssparande från 2004 på 14 400 000 kr.

Anslagskredit, investeringsplan och låneramar

Riksdagsstyrelsen föreslår att det för ramanslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* för 2006 skall finnas en anslagskredit på högst 3 % av anvisat anslag.

Riksdagsstyrelsen föreslår också att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2006–2008. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för riksdagsförvaltningen 2006–2008

Miljoner kronor

	Utfall 2004	Prognos 2005	Budget 2006	Beräknat 2007	Beräknat 2008
Anläggningstillgångar, övrigt	52,0	42,1	30,0	30,0	30,0
Anläggningstillgångar, fastigheter	77,9	99,0	68,0	42,4	40,0
Summa investeringar	129,9	141,1	98,0	72,4	70,0
Lån i Riksgäldskontoret	129,9	141,1	98,0	72,4	70,0
Summa finansiering	129,9	141,1	98,0	72,4	70,0

Källa: Prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 avsnitt 6.3.6.

Enligt prognosen för 2005 kommer investeringarna att uppgå till 141 100 000 kr, varav 99 000 000 kr avser investeringar i fastigheter och 42 100 000 kr i övriga anläggningstillgångar. Under 2006 fortsätter det arbete som påbörjades 2004 med att säkra grundvattennivån under Helgeandsholmen. Arbetet beräknas vara avslutat till sommaren 2006. Vidare kommer ombyggnad av några av riksdagens entréer att påbörjas. Härutöver sker investeringar i IT-utrustning.

För 2005 har riksdagsförvaltningen låneramar avseende investeringar i fastigheter och andra anläggningstillgångar på 300 000 000 kr respektive 150 000 000 kr, och enligt riksdagsstyrelsen behövs motsvarande låneramar även för 2006. Riksdagsstyrelsen föreslår därför att riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2006 besluta om lån i Riksgäldskontoret för dels investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp på 150 000 000 kr, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp på 300 000 000 kr.

Riksrevisionens iakttagelser

Enligt propositionen har Riksrevisionen bedömt riksdagsförvaltningens årsredovisning för räkenskapsåret 2004 som i allt väsentligt rättvisande.

Motionerna

Göran Lennmarker m.fl. (m) föreslår i motion 2005/06:K470 att anslaget minskas med 10 000 000 kr (yrkande 1 i denna del). Motionärerna anför att det inte är nödvändigt för riksdagens informationsverksamhet att ha den omfattning den har i dag. Detta med hänsyn till att det huvudsakliga ansvaret för information om den politiska verksamheten faktiskt åvilar riksdagens partier och de förtroendevalda.

I motion 2005/06:K427 av Tobias Krantz m.fl. (fp) föreslås i denna del att anslaget minskas med 9 000 000 kr. Inte minst bör, anför motionärerna, riksdagens informationsverksamhet kunna begränsas. De menar att de politiska partierna har huvudansvaret för information om den politiska verksamheten i riksdagen.

I motion 2005/06:K420 av Kerstin Lundgren m.fl. (c) föreslås att anslaget minskas med 9 000 000 kr (yrkande 2 i denna del). Motionärerna anser att riksdagen bör kunna se över sina kostnader. De pekar på dels allmänna kostnadseffektiviseringar, dels förändrad utskottsorganisation och nedläggning av EU-nämnden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar riksdagsstyrelsens bedömning, tillstyrker riksdagsstyrelsens förslag att anslag 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader* skall uppgå till 584 324 000 kr för 2006 och avstyrker motionerna 2005/06:K470 (m) yrkande 1 i denna del, 2005/06:K427 (fp) i denna del och 2005/06:K420 (c) yrkande 2 i denna del, i vilka det föreslås att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Utskottet tillstyrker även förslagen från riksdagsstyrelsen till anslagskredit, investeringsplan och lånebemyndiganden.

Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med riksdagsstyrelsens förslag för 2006 anvisar ett anslag 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)* på 62 725 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag om att det skall finnas en anslagskredit på högst 3 % för nämnda anslag samt att Riksdagens ombudsmän, JO, beviljas en räntekontokredit i Riksgäldskontoret på högst 6 272 000 kr.

Justitieombudsmännen övervakar att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. Ombudsmännen skall också verka för att brister i lagstiftningen

avhjälp. Verksamheten regleras av föreskrifter i 12 kap. regeringsformen och 8 kap. riksdagsordningen samt av lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Propositionen

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att ramanslag 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)* skall uppgå till 62 725 000 kr för 2006. Det är en ökning med 2 147 000 kr jämfört med vad som anvisats för innevarande år.

Ökningen beror på dels ett tillskott om 770 000 kr för att JO:s verksamhet skall kunna bedrivas så att verksamhetens gällande mål uppfylls, dels pris- och löneomräkning om 1 377 000 kr.

Riksdagsstyrelsen anför att den sedan två år stigande klagomållströmningen jämte det förhållande att JO:s ärendebalans innefattar alltför många förhållandevis gamla ärenden väcker frågan om ombudsmannaexpeditionens dimensionering, och JO:s bedömning är att vissa förstärkningar kan komma att visa sig nödvändiga. Enligt riksdagsstyrelsen behövs ett tillskott till anslaget för att verksamheten skall kunna bedrivas så att verksamhetens gällande mål uppfylls.

Anslagskredit och räntekontokredit

Riksdagsstyrelsen föreslår att det för ramanslag 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)* för 2006 skall finnas en anslagskredit på högst 3 % av anvisat anslag. Vidare föreslås att Riksdagens ombudsmän, JO, beviljas en räntekontokredit i Riksgäldskontoret på högst 6 272 000 kr.

Mål och resultat

JO har tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar. Ombudsmännens tillsyn bedrivs genom prövning av klagomål från allmänheten samt genom inspektioner och andra undersökningar, som ombudsmännen finner påkallade.

Mål har satts upp för klagomålsprövningen, inspektionsverksamheten och den övriga initiativverksamheten samt den internationella verksamheten.

Vad gäller *klagomålsprövningen* är målet att med ytterligare höjd, eller i varje fall bibehållen kvalitet i ärendehantering, fullgöra uppgifterna enligt instruktionen. Särskild vikt läggs på att söka minska ärendebalanserna och förkorta den genomsnittliga handläggningstiden.

Enligt propositionen ökade ärendetillströmningen 2004 jämfört med 2003. En ökning av antalet årsarbetskrafter med två, huvudsakligen på handläggarsidan, har givit resultat bl.a. på det sättet att avgjorda ärenden under året har ökat med 1 075 jämfört med år 2003. De oavgjorda ärendena i balans var vid årets slut 1 098, en minskning med 114 ärenden.

Vad gäller *inspektionsverksamheten* är målet att bedriva inspektionsverksamhet, som har en betydelsefull rättssäkerhetsfrämjande effekt, i större omfattning än under 2004.

Enligt propositionen har målet visserligen uppnåtts, men omfattningen är, enligt JO, långt ifrån den önskvärda. Att inspektionsverksamheten på några få år halverats är en mycket olycklig följd av JO:s ansträngda resurs-situation under framför allt budgetåren 2002 och 2003, vilken ledde till ökade ärendebalanser och oacceptabelt långa handläggningstider för vissa ärenden. Då klagomålshanteringen skall prioriteras har inspektionsverksamheten fått stå tillbaka.

Vad gäller *den internationella verksamheten* är målet att i omvärlden främja kunskapen om och förståelsen för konstitutionell kontroll genom parlamentariska ombudsmän.

Enligt propositionen har skett en fortsatt ökning av JO:s internationella engagemang och kontakter.

Slutsatsen i propositionen är att JO under 2004 har kunnat fullgöra uppgifterna enligt instruktionen med bibehållen hög kvalitet i ärendehandläggningen och i inspektionsverksamheten, men att den senare inte har kunnat bedrivas i tillfredsställande omfattning.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har bedömt JO:s årsredovisning för räkenskapsåret 2004 som i allt väsentligt rättvisande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker riksdagsstyrelsens förslag om medelsanvisning, anslagskredit och räntekontokredit.

Kungliga hov- och slottsstaten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* på 97 540 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår en motion om att ytterligare öka Riksrevisionens insynsmöjlighet i Hovstatens verksamhet.

Kungl. Hovstaterna är den officiella beteckningen på den organisation (i dagligt tal kallad hovet) som har till uppgift att bistå statschefen och Kungl. Huset i deras officiella plikter. H.M. Konungens råd för Hovstaterna leds av Konungen och har till uppgift att lägga fast principerna för den långsiktiga verksamheten samt att vara ett forum för frågor som krä-

ver Konungens personliga synpunkter och beslut. Riksmarskalken leder Hovstaterna och är inför Konungen ansvarig för hela organisationens verksamhet.

I budgetsammanhang delas Kungl. Hovstaterna in i Kungliga hovstaten och Kungliga slottsstaten. Hovstaten består av Riksmarskalksämbetet, Hovmarskalksämbetet, H.M. Drottningens hovstat, H.K.H. Kronprinsessans hovstat, H.K.H. Hertiginnans av Halland hovstat samt H.M. Konungens Hovstall. Från denna del av anslaget betalas kostnader för representation och statsbesök, resor, transporter och personal m.m. samt levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefens funktion och normala levnadsomkostnader för Kungen och hans familj som inte är av rent privat karaktär. Lön eller liknande för sitt uppdrag har inte Kungen. Utgifter som är av rent privat karaktär betalas från Kungens privata förmögenhet. Slottsstaten består av Husgerådskammaren och Ståthållarämbetet (slottsförvaltningarna). Från denna del av anslaget betalas bl.a. driftskostnader för de kungliga slotten.

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2006 skall uppgå till 97 540 000 kr. Det är en ökning med 1 378 000 kr jämfört med innevarande år.

Förändringen beror på en ökning till följd av pris- och löneomräkning om 1 954 000 kr samtidigt som anslaget minskas med 576 000 kr till följd av den generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

Resultat

Kungliga hov- och slottsstaten skall enligt den överenskommelse som träffades med regeringen 1996 årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Tyngdpunkten skall läggas på en redovisning av hur tilldelade medel har använts när det gäller Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren.

Enligt propositionen ger verksamhetsberättelsen för 2004 en god överblick över de aktiviteter och åtgärder som har vidtagits för anslagsmedlen. Den visar bl.a. att den kungliga familjens program har varit fortsatt omfattande. Verksamhetsberättelsen visar också att aktiviteterna inom slottsstaten har varit hög: Husgerådskammaren har svarat för förvaltning, underhåll och vård av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Härutöver har arrangerats programverksamhet, flera utställningar och guidade visningar av slotten. Ståthållarämbetet har vidtagit en rad åtgärder för att förbättra vård och underhåll av parkerna. Vidare har Ståthållarämbetet tagit över ansvaret för drift, övervakning och underhåll av säkerhetssystemen på Stockholms slott från Statens fastighetsverk.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat Kungliga slottsstatens årsredovisning för räkenskapsåret 2004. Enligt propositionen har Riksrevisionen därvid anfört att Kungliga slottsstaten inte har företett dokumentation som visar att den schablonmässiga kostnadsfördelningsmodell som tillämpas ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader. I övrigt anser Riksrevisionen att årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag.

Regeringen anser att det, med beaktande av den överenskommelse som träffades med Riksmarskalksämberet 1996 och som kompletterats under 2005 (se nedan), inte finns anledning att vidta några ytterligare åtgärder med anledning av Riksrevisionens uttalande.

Överenskommelse avseende hovets redovisning

Nuvarande redovisning i verksamhetsberättelsen bygger på den överenskommelse som träffades 1996 mellan regeringen och Riksmarskalksämberet, enligt vilken Hovstaten tillförs 51 % och Slottsstaten 49 % av det totala anslaget till Kungliga hov- och slottsstaten. Fördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten grundar sig på relationen mellan de faktiska kostnaderna 1996, och enligt överenskommelsen skulle kostnadsfördelningsnyckeln gälla långsiktigt.

Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Riksdagen har gett regeringen till känna att det vore önskvärt med större öppenhet och insyn än vad som nu är fallet i fråga om den verksamhet som i dag bedrivs inom ramen för anslaget till Kungliga hovstaten (bet. 2003/04:KU9, rskr. 2003/04:148).

Vidare har, som framgått ovan, Riksrevisionen uttalat att Kungliga slottsstaten inte har företett dokumentation som visar att den schablonmässiga kostnadsfördelningsmodell som tillämpas ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader; detta har även tidigare uttalats av Riksrevisionen (se prop. 2004/05:1 utg.omr. 1 avsnitt 6.4.1).

I propositionen uppges att regeringen och Riksmarskalksämberet enats om att komplettera överenskommelsen från 1996 när det gäller insyn i fråga om den verksamhet som bedrivs inom ramen för anslaget till Kungliga hovstaten. Verksamhetsberättelsen skall bli utförligare när det gäller den verksamhet som bedrivs inom ramen för anslaget till Hovstaten. Förutom uppgifter om antalet anställda skall även antalet resdagar och antalet gäster vid olika slags representation redovisas, liksom uppgifter avseende Hovstallet. Information skall ges om de olika organisatoriska enheterna inom Hovstaten andel av de sammanlagda kostnaderna för Hovstaten. Därvid skall samtliga kostnader som anslaget är avsett att täcka vara fördelade på de berörda enheterna. Anslaget fördelning på de olika verksamhetsområdena skall bli föremål för en kontinuerlig diskussion mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet.

Vad gäller kostnadsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten anförs i propositionen att kostnadsfördelningsnyckeln från 1996 skulle gälla långsiktigt och inte rubbas av smärre förändringar i organisationen eller verkligt kostnadsutfall. Några förändringar som gjort det motiverat att komma överens om en annan anslagsfördelning har, enligt regeringen, hittills inte inträffat. Som grund för en eventuell framtida ändring av anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten skall dock fortsättningsvis större organisatoriska förändringar dem emellan redovisas i verksamhetsberättelsen för det budgetår då förändringen sker.

Motionen

I motion 2005/06:K356 av Hillevi Larsson och Veronica Palm (s) föreslås att Riksrevisionens insynsmöjligheter i den del av kungahusets och hovets ekonomi som utgörs av skattemedel skall utökas ytterligare. Motionärerna anför att det är glädjande att insynen, såsom redovisas i budgetpropositionen, skall öka i Hovstaten. Det räcker dock inte, menar de, att redovisningen är öppen. Det måste också vara möjligt att följa upp de fall där redovisningen är undermålig eller skattemedlen använts felaktigt. Riksrevisionen bör därför få insyn även i denna del av anslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning avseende anslag 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten*.

När det gäller frågan om Riksrevisionens insynsmöjligheter i den del av kungahusets och hovets ekonomi som utgörs av skattemedel konstaterar utskottet att regeringen och Riksmarskalksämberet har enats om att komplettera överenskommelsen från 1996. Överenskommelsen innebär ökad insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för Kungliga hovstaten, vilket är i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör erfarenheterna av den nya ordning som överenskommelsen innebär avvaktas innan frågan prövas på nytt. Motion 2005/06:K356 (s) avstyrks således.

Regeringskansliet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 90:5 *Regeringskansliet m.m.* på 5 500 236 000 kr. Utskottet föreslår att riksdagen avslår fyra motionsyrkanden som gäller anslaget. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår elva motionsyrkanden om Regeringskansliets organisering och tio motionsyrkanden om utrikesförvaltningens organisation. Slutligen föreslår utskottet att riksdagen avslår sju motionsyrkanden rörande kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet. Jämför reservationerna 5 (m, fp, kd, c), 6 (kd), 7 (kd), 8 (fp, v, c, mp) och 9 (fp, c).

Anslaget finansierar Regeringskansliets förvaltningskostnader, utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och andra utredningar m.m. Anslaget fördelas mellan Statsrådsberedningen, de nio departementen, Regeringskansliets förvaltningsavdelning och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 90:5 *Regeringskansliet m.m.* skall uppgå till 5 500 236 000 kr för 2006. Det är en ökning med 133 738 000 kr jämfört med vad som totalt anvisats för innevarande år (inkl. tilläggsbudget).

Till grund för förändringen ligger, förutom uppräknningar till följd av pris- och löneomräkning samt valutakursändringar, ett antal överföringar från eller till andra anslag. Bland annat föreslås att 2 630 000 kr överförs från utgiftsområde 4 anslag 4:2 *Säkerhetspolisen* i syfte att renodla ansvarsfördelningen mellan Regeringskansliet och Säkerhetspolisen avseende bemanningen i Sagerska huset, 2 500 000 kr överförs från utgiftsområde 4 anslag 4:1 *Polisorganisationen* då Regeringskansliet tar över den av Rikspolisstyrelsen tillsatta och tidigare finansierade polisattachén i New York, och 8 300 000 kr överförs till utgiftsområde 6 anslag 6:4 *Styrelsen för psykologiskt försvar* då Styrelsen för psykologiskt försvar har fått ansvaret för uppgiften att samordna det svenska samhällets insatser samt hjälp och stöd till dem som bor och vistas i Sverige och som drabbats av flodvågskatastrofen i Asien. Som en följd av att biståndsvolymen ökar kraftigt 2006 föreslås i propositionen även förstärkning om 4 000 000 kr av Utrikesdepartementets styrning av biståndet samt förstärkning om 11 000 000 kr av vissa för i sammanhanget viktiga utlandsmyndigheter. Det administrativa ansvaret för utlandsmyndigheter med betydande utvecklingssamarbete flyttas från Sida till Utrikesdepartementet, varvid anslaget tillförs 21 000 000 kr.

I propositionen uppger regeringen även att den under den närmaste treårsperioden gör en satsning på att stärka utrikesrepresentationen. Syftet är att bättre kunna främja svenska intressen och tillväxten i Sverige samt att fördjupa det svenska EU-samarbetet. Utrikesrepresentationen skall också på ett effektivare sätt användas som ett verktyg för hela Regeringskansliet. Konkret innebär satsningen att Utrikesdepartementet permanent förstärker ett antal utlandsmyndigheter och även öppnar någon eller några nya myndigheter. Satsningen skall ske genom en omfördelning av resurser mellan Regeringskansliet i Stockholm och utlandsorganisationen utan att antalet anställda ökar totalt, vilket kommer att ställa krav på en minskad organisation på framför allt Utrikesdepartementet i Stockholm.

Regeringskansliets verksamhet

I propositionen redovisar regeringen Regeringskansliets verksamhet under 2004. Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade vid utgången av 2004 tillsammans 4 621 tjänstgörande, varav ca 4 % var anställda på det s.k. politikeravtalet. Därmed fanns 73 fler tjänstgörande i Regeringskansliet än vid utgången av 2003 (se även nedan). Ökningen skedde, enligt propositionen, främst inom kommittéer och på utlandsmyndigheterna.

I propositionen anför regeringen att Regeringskansliet den senaste tioårsperioden har genomgått stora förändringar både vad gäller verksamhet och organisation. Den största förändringen uppges vara den ökade internationaliseringen och då främst Sveriges medlemskap i EU.

I propositionen redovisar regeringen olika nyckeltal för Regeringskansliets verksamhet. Mellan 2003 och 2004 minskade, enligt dessa tal, det totala antalet regeringsärenden från 7 934 till 7 615. Antalet propositioner ökade däremot från 185 till 195. Nämnas kan även att antalet interpellationer ökade från 486 till 542 och antalet frågesvar till riksdagen ökade från 1 442 till 1 749. Vad gäller den internationella verksamheten ökade bl.a. antalet resdagar utomlands från 41 232 till 48 257. Antalet arbetsdagar i rådsarbetsgrupper (EU) minskade dock från 2 787 till 2 443.

Riksrevisionens iakttagelser

Enligt propositionen anger Riksrevisionen att Regeringskansliets årsredovisning har upprättats i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning, budgetunderlag, regleringsbrev och övriga beslut i myndigheten. Riksrevisionen har bedömt att Regeringskansliets årsredovisning för räkenskapsåret 2004 i allt väsentligt är rättvisande.

Frågor om utveckling av kommittéväsendet har under 2004 behandlats i Riksrevisionens rapport Förändringar inom kommittéväsendet (RiR 2004:2) och i utskottets betänkande Kommittéväsendet (bet. 2004/05: KU3). Enligt propositionen har en arbetsgrupp i Regeringskansliet övervägt dessa frågor och i maj 2005 redovisat resultatet av övervägandena i

rapporten Utveckling av kommittéväsendet. I rapporten föreslås ett antal åtgärder. Dessa vidareutvecklas nu i Regeringskansliet med sikte på ett genomförande i etapper.

Motionerna

Anslaget

I motion 2005/06:K427 av Tobias Krantz m.fl. (fp) föreslås i denna del att anslaget minskas med 200 000 000 kr. Enligt motionen anser Folkpartiet att kostnaderna för Regeringskansliet har vuxit oproportionerligt mycket i förhållande till flera mätbara indikatorer på arbetsbelastning och det borde finnas utrymme för effektiviseringar.

I motion 2005/06:K470 av Göran Lennmarker m.fl. (m) föreslås vissa omfördelningar inom anslaget (yrkande 2 i denna del). Utrikesförvaltningen bör förstärkas med 65 000 000 kr. Enligt motionärerna fordrar ett kraftfullt och framgångsrikt agerande inom ramen för EU en gedigen kompetens inom utrikesförvaltningen samt svensk diplomatisk närvaro i princip i hela Europa och Medelhavsområdet. Den snabba globaliseringen fordrar också ökad svensk diplomatisk närvaro utanför Europa.

Anslagssparande

I motion 2005/06:K470 av Göran Lennmarker m.fl. (m) anförs det att det inte finns någon anledning att ha kvar samma personalstyrka i Regeringskansliet efter ordförandeskapet. Vidare anförs motionärerna att de är kritiska till att anslaget finansierar tjänster åt regeringens stödpartier, samtidigt som dessa partier definierar sig som opposition i riksdagen. Arbetet inom Regeringskansliet bör ses över. Motionärerna anser att det är viktigt att Regeringskansliet har resurser för att ta fram kvalificerat underlagsmaterial till stöd för regeringsarbetet, men arbetet kan renodlas och effektivitetsvinster kan göras genom en mer ändamålsenlig organisation. Expansionen bör hållas tillbaka och de föreslår att 560 000 000 kr av Regeringskansliets anslagssparande 2006 dras in (yrkande 2 i denna del).

Även i motion 2005/06:K420 av Kerstin Lundgren m.fl. (c) föreslås att 560 000 000 kr dras in på Regeringskansliets anslagssparande (yrkande 4). Motionärerna anser att trycket på Regeringskansliet visserligen har ökat när det gäller internationella frågor och, framför allt, EU-frågor, men regeringen har inte fullt ut kunnat visa på att det ökat i den grad att hela förvaltningsanslaget, som Regeringskansliet fick i samband med Sveriges ordförandeskap i EU, kan berättigas. Vidare anförs motionärerna att regeringen bygger upp nya ”myndigheter” inom Regeringskansliet, och medel som annars skulle tillfalla andra myndigheter stannar i stället kvar inom Regeringskansliet.

Att Regeringskansliets anslagssparande skall minskas med 560 000 000 kr anförs även av Ingvar Svensson m.fl. i motion 2005/06:K454; något yrkande därom framställs dock inte i motionen. Motionärerna anser att

regeringen inte på ett tillfredsställande sätt har kunnat redovisa produktivitet och resultat i förhållande till anslagets storlek. Vidare hänvisas till ett remissvar från statsvetenskapliga institutionen vid Århus universitet i Danmark, enligt vilket Regeringskansliets bemanning, mot bakgrund av det svenska systemet med en mycket skarp gräns mellan departements- och myndighetsnivån, verkar vara omfattande.

Regeringskansliets organisering

Flera motioner innehåller förslag till förändringar i Regeringskansliets organisering. Peter Danielsson och Margareta Pålsson (m) föreslår i motion 2005/06:K292 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att dels en särskild Öresundsminister bör tillsättas med uppgift att öka takten i Öresundsintegrationen (yrkande 1), dels att ansvaret för Öresundsfrågorna flyttas till Näringsdepartementet (yrkande 2). Regeringen har inte, enligt motionärerna, gett frågorna som rör integrationen i Öresundsregionen tillräckligt hög prioritet.

Guðrun Schyman (-) föreslår i motion 2005/06:K357 (yrkande 1) att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att ett jämställdhetsdepartement bör inrättas. Motionären anför att arbetet för kvinnors rättigheter måste, för att bli framgångsrikt, baseras på en feministisk analys och organiseras utifrån ett tydligt politiskt ansvar. Området kräver både en ansvarig minister, som inte delar sitt uppdrag med flera andra ämnesområden, och ett eget departement, med tillräckligt många och kompetenta sakkunniga. Även i motion 2005/06:A261 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås inrättandet av ett jämställdhetsdepartement (yrkande 2). Jämställdhetspolitiken skall omfatta alla politikområden och samhällsfunktioner, men enligt motionärerna framstår det inte så i dag. För att det skall kunna fungera krävs, enligt dem, en övergripande, samlande och samordnande politisk-strategisk nivå med mandat att initiera och vara pådrivande när det gäller för kvinnor strategiskt viktiga jämställdhetssatsningar på samtliga politikområden.

I motion 2005/06:K291 av Siv Holma m.fl. (v) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att det bör utredas om en särskild minister för hela den samlande minoritetspolitiken kan inrättas (yrkande 2). Enligt motionärerna delas ansvaret för minoritetspolitiken av flera olika departement och ministrar. Denna, enligt motionärerna, splittade organisation hindrar politiken från att bli samlad och kraftfull.

I motion 2005/06:Sf389 av Sven Brus m.fl. (kd) föreslås riksdagen tillkännage för regeringen att en diskrimineringsminister bör inrättas i stället för en integrationsminister (yrkande 36). I motionen hänvisas till att många forskare antyder att diskriminering av utlandsfödda och personer med utländsk bakgrund är en viktig faktor för att förklara hindren för mäniskor med invandrarbakgrund att komma ut i arbetslivet. Därför är det, enligt motionärerna, mer rimligt med en diskrimineringsminister än med dagens traditionella integrationsminister.

I motion 2005/06:K377 av Annelie Enochson (kd) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen att det bör inrättas ett specifikt departement för att handlägga ärenden som rör bostadspolitiken, samhällsbyggandet och den övergripande fysiska planeringen. Enligt motionären handläggs i nuläget de bostads- och planeringspolitiska frågorna inom fyra olika departement (Finans-, Justitie-, Social- och Miljödepartementen). Konsekvenserna av denna brist på tydlig departemental ledning kan bli fördröjda beslut i viktiga frågor, bristande engagemang i centrala planerings- och bostadsfrågor etc.

Olle Sandahl m.fl. (kd) föreslår i motion 2005/06:Ub589 (yrkande 2) att riksdagen tillkännager för regeringen att ett framtidsråd bör inrättas inom regeringen för sammanhållen hantering av forsknings- och framtidsfrågor. Motionärerna anför att forsknings- och framtidsfrågor i dag har hamnat i bakvattnet och behöver en starkare närvaro på regeringsnivå i Sverige. De anför att regeringen bör utse en minister med renodlat ansvar för forsknings- och innovationsfrågor och inrätta en framtids- och forskningsberedning med ett reellt mandat inom Regeringskansliet under ledning av statsministern.

I motion 2005/06:Sf384 av Bo Könberg m.fl. (fp) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör överväga att låta en ”anti-fusk-minister” ansvara för fuskbekämpningen (yrkande 15). Motionärerna nämner att i Storbritannien leds kontrollarbetet för att stävja fusk i socialförsäkrings- och bidragssystemen av en särskild minister.

Cecilia Wikström (fp) föreslår i motion 2005/06:So312 att riksdagen tillkännager för regeringen att ett samordningskansli inrättas inom Statsrådsberedningen för arbetet med att förebygga våld och övergrepp mot äldre personer och garantera brottsoffrens rätt till hjälp och stöd (yrkande 2).

I motion 2005/06:U356 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) anføres att Sverige, i syfte att främja en sammanhållen utrikespolitik som gynnar demokrati och respekten för mänskliga rättigheter inom alla politikområden som har en internationell dimension, bör inrätta en övergripande ministerfunktion för mänskliga rättigheter (yrkande 3).

Kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet

I motion 2005/06:Ju332 av Torkild Strandberg m.fl. (fp) yrkande 12 anføres att de svenska ambassaderna löpande bör rapportera till Utrikesdepartementet om drogutvecklingen i andra länder, vilket skulle öka upptäcktsmöjligheterna för svenska myndigheter när det gäller nya droger.

I motion 2005/06:L342 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -) yrkande 4 begärs att de anställda på de svenska ambassaderna och de olika konsulaten måste ha HBT-kompetens. Det är ofta, enligt motionärerna, denna personal som HBT-personer som söker skydd och svenskar utomlands har en första kontakt med, och det är då viktigt att de blir bemötta på ett korrekt sätt.

I motion 2005/06:U236 av Hillevi Larsson och Anders Bengtsson (s) anförs att UD bör ta fram en modell för riktlinjer till svenska ambassader i utlandet om hur man skall arbeta i förebyggande syfte mot trafficking.

I motionen 2005/06:U291 av Annelie Enochsson (kd) yrkande 1 krävs att personalresurserna vid UD förstärks i arbetet med ärenden som rör bortrövade barn. Motionären anför att föräldrar till bortrövade ofta är besvikna över att de inte blir bemötta på ett tillfredsställande sätt utan med nonchalans från Utrikesdepartementet, och de får ofta jobba hårt för att få kontakt med ansvarig handläggare.

I motion 2005/06:U209 av Cecilia Wigström (fp) yrkande 30 anförs att det är av yttersta vikt att UD tillämpar tydliga rutiner då svenska medborgares mänskliga rättigheter kränks utomlands.

I motion 2005/06:L291 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 6 anförs att de ambassader som erbjuder borgerlig vigselförrättning också skall erbjuda partnerskapsförrättning.

I motion 2005/06:Ju383 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 9 anförs att svenska staten och kommunerna bör föregå med gott exempel och anta uppförandekoder för alla personer som på deras uppdrag är verksamma utomlands.

Utrikesförvaltningens organisation

I motion 2005/06:U227 av Erik Ullenhag (fp) yrkande 4 anförs att Sverige bör upprätta ett konsulat i södra Kurdistan (region Kurdistan i Irak). I motion 2005/06:U239 av Lars Johansson (s) anförs att Sverige bör pröva möjligheterna av att öppna en svensk representation i Erbil (Arbil) i Irak. I motion 2005/06:U362 av Gunilla Carlsson i Tyresö m.fl. (m) yrkande 17 anförs att Sverige skall etablera en ambassad på plats i Irak. I motion 2005/06:U285 av Cecilia Wigström m.fl. (fp) yrkande 6 anförs att Sverige bör öppna ambassaden i Bagdad.

I motion 2005/06:U289 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) yrkande 14 anförs att Sverige bör verka för att den svenska ambassaden i Libanon åter öppnas så att libanesiska medborgare skall slippa att vända sig till ambassaden i Damaskus.

I motion 2005/06:K376 av Martin Andreasson (fp) anförs att Sverige bör öppna ett konsulat i Diyarbakir eller i någon annan centralort i sydöstra Turkiet.

I motion 2005/06:U336 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 7 anförs att Utrikesdepartementet bör inrätta en enhet för främjande av övergång till demokrati i biståndsländer.

I motion 2005/06:U356 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) anförs att Sverige bör ha diplomatiska representationer i samtliga EU:s kandidat- och anslutningsländer (yrkande 6). Vidare anförs i motionen att förutsättningarna för MR- och miljöattachéer på de svenska utlandsrepresentationerna bör utredas (yrkande 7) samt att svenska handelskammare och exportråd bör samlokaliseras med utlandsrepresentationer (yrkande 8).

EU 2004-kommittén

I motion 2005/06:K420 av Kerstin Lundgren m.fl. (c) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att EU 2004-kommitténs arbete avslutas den 31 december 2005 som planerat (yrkande 5). Motionärerna anför att kommittén redan fått tre tilläggsdirektiv och att inget ytterligare direktiv bör ges som förlänger dess arbete.

Bakgrund

Bestämmelser avseende Regeringskansliets organisering m.m.

Av 6 kap. 1 § regeringsformen framgår att det är statsministern som utser övriga statsråd. Det är också, enligt 7 kap. 1 §, statsministern som bland de övriga statsråden utser departementscheferna.

Departementens antal och benämningar är inte lagreglerade. Närmare bestämmelser finns i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet, som beslutas av regeringen. I 2 § uppräknas departementen.

Utgiftsutveckling för Regeringskansliet

I den efterföljande tabellen redovisas utgiftsutvecklingen 1999–2005 samt utgiftsprognos för 2006 för Regeringskansliet inklusive utrikesförvaltningen.

Regeringskansliets, inklusive utrikesförvaltningen, utgifter 1999–2005

Miljoner kronor

Budgetår	Utfall
1999	4 238
2000	4 563
2001	5 108
2002	4 803
2003	5 033
2004	5 133
2005	5 379

Kommentar: Tabellen visar utfall som redovisats i budgetpropositionen året efter det aktuella budgetåret. För 2005 redovisas utgiftsprognosen enligt prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 avsnitt 6.4.2.

Som framgår av tabellen ökade utgifterna kraftigt i samband med Sveriges ordförandeskap i EU. För åren 2000 och 2001 beviljade riksdagen Regeringskansliet 835 000 000 kr extra i förvaltningsanslag för att förbereda och genomföra Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd. Första året efter ordförandeskapet minskade utgifterna med drygt 300 000 000 kr. Därefter har utgifterna ökat.

Utveckling av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet

Konstitutionsutskottet uppmärksammar årligen i sin granskning antalet tjänstgörande i Regeringskansliet och hur många av dessa som är politiskt tillsatta. I budgetpropositionen för 2006 redovisar även regeringen hur antalet tjänstgörande i Regeringskansliet har utvecklats under de senaste åren

och hur många av de tjänstgörande som varit anställda på det s.k. politikeravtalet. I den efterföljande tabellen redovisas utvecklingen mellan 1999 och 2004 vid utgången av respektive år.

Utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet 1999–2004

År	Antal tjänstgörande	varav anställda på politikeravtalet
1999	4 220	126
2000	4 472	159
2001	4 333	166
2002	4 446	163
2003	4 548	184
2004	4 621	182

Kommentar: Tabellen visar antalet tjänstgörande i Regeringskansliet, inklusive kommittéerna och utlandsmyndigheterna, vid utgången av respektive år enligt budgetpropositionerna för 2006 och 2005.

Jämfört med 1999 ökade antalet tjänstgörande under 2000 med drygt 250 till 4 472. Vid utgången av 2001 hade antalet minskat något. Därefter har antalet ökat och vid utgången av 2004 fanns totalt 4 621 tjänstgörande i Regeringskansliet. Andelen tjänstgörande som är anställda på det s.k. politikeravtalet (inkl. politiskt sakkunniga från Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna) har under perioden varierat mellan 3,0 och 4,0 %. Högst var andelen anställda på politikeravtalet vid 2003 års utgång.

Bortrövade barn

Ärenden om olovligt bortförda barn delas upp i två huvudsakliga kategorier: konventionsärenden och s.k. icke-konventionsärenden. Konventionsärenden avser främst ärenden mellan länder som tillträtt 1980 års Haagkonvention om de civila aspekterna på olovligt bortförda barn.

Vid Utrikesdepartementet arbetar tre handläggare och två assistenter med ärenden om olovligt bortförda eller kvarhållna barn.

År 2004 inkom totalt 50 ärenden om barn förda från Sverige till ett annat land, varav 35 gällde barn förda från Sverige till Haagkonventionsländer och 15 gällde barn förda från Sverige till icke-konventionsländer. Härutöver inkom 19 ärenden gällande barn förda till Sverige från ett annat land, i samtliga fall från Haagkonventionsländer.

Under innevarande år hade t.o.m. den 20 september inkommit 42 ärenden om barn förda från Sverige till ett annat land, varav 23 gällde barn förda från Sverige till Haagkonventionsländer och 19 gällde barn förda från Sverige till icke-konventionsländer. Härutöver inkom 17 ärenden om barn förda till Sverige från ett annat land, varav 16 gällde barn förda till Sverige från Haagkonventionsländer och 1 gällde barn fört till Sverige från ett icke-konventionsland.

Nytt uppdrag till EU 2004-kommittén

Den 20 oktober 2005 beslutade regeringen att ge ett nytt uppdrag till den parlamentariska kommitté, nuvarande EU 2004-kommittén, som arbetar med att främja den svenska EU-debatten (dir. 2005:113). Kommitténs uppdrag skulle enligt de ursprungliga direktiven vara slutfört när 2004 års regeringskonferens började, men har förlängts i tre omgångar till utgången av 2005. Syftet med förlängningarna har varit att stimulera och ge stöd åt den offentliga debatten även under regeringskonferensen och den planerade svenska ratificeringsprocessen.

Mot bakgrund av deklARATIONEN vid Europeiska rådets möte i Bryssel den 16–17 juni 2005 (se vidare nedan) bör, enligt tilläggsdirektiven, tiden för EU 2004-kommitténs uppdrag förlängas ytterligare. Uppdraget skall vara slutfört senast den 31 december 2006. EU 2004-kommitténs tidigare verksamhet bör fortsätta och samtidigt breddas för att öka fokus på de sakpolitiska frågorna inom EU.

Utrikesutskottets yttrande

Ärenden om Sveriges representation i utlandet hör sedan 2001 till utgiftsområde 1 och bereds således av konstitutionsutskottet. Utskottet har framhållit det som angeläget att utrikesfrågorna i största möjliga utsträckning ges en sammanhållen behandling och att, i den mån det behövs, det kommer att bereda utrikesutskottet tillfälle till yttrande vid beredning av budgetfrågor som berör utrikesförvaltningen (bet. 2000/01:KU23).

Utrikesutskottet har avgett yttrande med synpunkter på anslag 90:5 *Regeringskansliet m.m.* samt vissa motioner som behandlas i betänkandet, allt i de delar som rör utrikesförvaltningen. Utrikesutskottet har också yttrat sig över ett antal motioner som överlämnats till konstitutionsutskottet. Yttrandet återfinns i *bilaga 3*.

När det gäller *anslagsrelaterade frågor* uppger utrikesutskottet att det inom ramarna för ärendets beredning har genomfört en intern utfrågning av Utrikesdepartementets expeditionschef och dess budgetchef. Utrikesutskottet anför vidare att det ser positivt på regeringens satsning att förstärka utrikesrepresentationen. Satsningen ligger också i linje med vad som föreslås i motion 2005/06:K470 (m) yrkande 2. Vidare erinrar utrikesutskottet om att det tidigare framhållit de problem som är förknippade med att det ur budgetpropositionen inte går att utläsa vilka resurser inom anslaget som är avsedda att ställas till utrikesförvaltningens förfogande. Utskottet anser att man inför nästa års budgetarbete närmare bör studera vilka möjligheter till lösning som skulle kunna stå till buds. På grundval av lämnade uppgifter är det dock utrikesutskottets uppfattning att utrikesförvaltningen kommer att få en resurstilldelning som säkerställer att ålagda uppgifter kan lösas. Den nämnda motionen bör avstyrkas och propositionen i här aktuell del tillstyrkas.

När det gäller *kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet* avstyrker utrikesutskottet motionerna 2005/06:U291 (kd) yrkande 1, i vilken krävs att personalresurserna vid Utrikesdepartementet förstärks i arbetet med ärenden som rör bortrövade barn, och 2005/06:L342 (mp) yrkande 4, i vilken begärs att anställda på de svenska ambassaderna och de olika konsulaten måste ha HBT-kompetens. Enligt utrikesutskottet rör dessa motioner frågor där beslutskompetens finns hos regeringen eller hos regeringen underlydande myndigheter, varför det inte är vare sig behövligt eller lämpligt att riksdagen gör tillkännagivande enligt motionärernas förslag. Av samma skäl avstyrker utrikesutskottet även motionerna 2005/06:Ju332 (fp) yrkande 12, 2005/06:Ju383 (fp) yrkande 9, 2005/06:L291 (fp) yrkande 6, 2005/06:U209 (fp) yrkande 30 och 2005/06:U236 (s).

När det gäller *utrikesförvaltningens organisation* avstyrker utrikesutskottet motionerna 2005/06:K376 (fp), 2005/06:U227 (fp) yrkande 4, 2005/06:U239 (s), 2005/06:U285 (fp) yrkande 6, 2005/06:U289 (m) yrkande 14, 2005/06:U336 (fp) yrkande 7, 2005/06:U356 (kd) yrkandena 3 och 6–8 samt 2005/06:U362 (m) yrkande 17. Utrikesutskottet hänvisar bl.a. till att satsningar redan görs eller aviseras, och att den nuvarande organisationen är tillfyllest. Vidare bör enligt utrikesutskottets mening riksdagen avhålla sig från att göra formella uttalanden om Regeringskansliets organisation och om ansvarsförhållanden inom regeringen.

Tidigare behandling

Utskottet har flera gånger behandlat motioner rörande Regeringskansliets organisering. Senast skedde det hösten 2004 i betänkande 2004/05:KU1, då utskottet behandlade en motion om inrättande av ett samordningskansli inom Statsrådsberedningen för arbetet med att förebygga våld och övergrep mot äldre personer. Utskottet anförde att det vidhöll sin tidigare uppfattning, nämligen att det rörde en fråga som det inte ankom på riksdagen att besluta om, och avstyrkte motionen.

I samma betänkande avstyrkte utskottet motioner om Sveriges representation utomlands. Utskottet anförde därvid att det instämde i vad utrikesutskottet anfört i ett yttrande till utskottet (yttr. 2004/05:UU1y).

Frågan om Regeringskansliets storlek behandlas regelmässigt i utskottets granskning. Närmast kommer det att ske i samband med utskottets granskning under hösten 2005 (bet. 2005/06:KU10).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 90:5 *Regeringskansliet m.m.* för 2006 skall uppgå till 5 500 236 000 kr. I enlighet härmed avstyrker utskottet motionerna 2005/06:K427 (fp) i denna del och 2005/06:K470 (m) yrkande 2 i denna del. Således avstyrker utskottet även förslag om indragning av Regeringskansliets anslagssparande, som framförs i motionerna 2005/06:K470 (m) yrkande 2 i denna del och 2005/06:K420 (c) yrkande 4.

Flera motioner innehåller förslag till förändringar i Regeringskansliets organisering. Utskottet vidhåller härvidlag sitt tidigare ställningstagande, nämligen att frågor därom inte ankommer på riksdagen att besluta om. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet motionerna 2005/06:K292 (m) yrkandena 1 och 2, 2005/06:K357 (-) yrkande 1, 2005/06:A261 (v) yrkande 2, 2005/06:K291 (v) yrkande 2, 2005/06:Sf389 (kd) yrkande 36, 2005/06:K377 (kd), 2005/06:Ub589 (kd) yrkande 2, 2005/06:Sf384 (fp) yrkande 15 och 2005/06:So312 (fp) yrkande 2. Av samma anledning avstyrker utskottet även motion 2005/06:K420 (c) yrkande 5 om att EU 2004-kommittén inte bör ges tilläggsdirektiv.

När det gäller de här aktuella frågorna om utrikesförvaltningens organisation delar utskottet utrikesutskottets bedömning och avstyrker motionerna 2005/06:K376 (fp), 2005/06:U227 (fp) yrkande 4, 2005/06:U239 (s), 2005/06:U285 (fp) yrkande 6, 2005/06:U289 (m) yrkande 14, 2005/06:U336 (fp) yrkande 7, 2005/06:U356 (kd) yrkandena 3 och 6–8 samt 2005/06:U362 (m) yrkande 17.

Utskottet delar även utrikesutskottets bedömning när det gäller de här aktuella frågorna rörande kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet. Således avstyrker utskottet motionerna 2005/06:Ju332 (fp) yrkande 12, 2005/06:Ju383 (fp) yrkande 9, 2005/06:L291 (fp) yrkande 6, 2005/06:L342 (mp) yrkande 4, 2005/06:U209 (fp) yrkande 30, 2005/06:U236 (s) och 2005/06:U291 (kd) yrkande 1.

Stöd till politiska partier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 90:6 *Stöd till politiska partier* på 170 200 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag. Kanslistödet, som i princip är avsett endast för partier som är företrädare i riksdagen, lämnas som grundstöd och tilläggsstöd.

Propositionen

Regeringen föreslår att ramanslag 90:6 *Stöd till politiska partier* skall uppgå till 170 200 000 kr för 2006. Det är samma belopp som anvisades i statsbudgeten för innevarande år.

Motionen

Tobias Krantz m.fl. (fp) föreslår i motion 2005/06:K427 (i denna del) att anslaget minskas med 50 000 000 kr. I motionen hänvisas till vikten av att de politiska partierna visar ekonomisk återhållsamhet. Ytterligare ett argument som framförs för den föreslagna minskningen är ökningen av stödet till riksdagens ledamöter i form av fler politiska sekreterare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning och tillstyrker regeringens förslag att anslag 90:6 *Stöd till politiska partier* för 2006 skall uppgå till 170 200 000 kr. Därmed avstyrker utskottet motion 2005/06:K427 (fp) i denna del.

Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen i enlighet med regeringens förslag för 2006 anvisar ett anslag 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information* på 28 049 000 kr. Vidare föreslår utskottet att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2006 för nämnda anslag besluta om åtaganden för forskningsverksamhet som innebär utgifter på högst 2 500 000 kr under 2007–2009. Utskottet föreslår även att riksdagen avslår två motionsyrkanden om att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Myndigheten Expertgruppen för EU-frågor initierar och bedriver forskning, utvärdering och analys av EU-politik inom områdena ekonomi och handel, statsvetenskap och juridik. Verksamheten regleras i förordningen (2001:204) med instruktion för Expertgruppen för EU-frågor. Myndigheten arbetar under namnet Svenska institutet för Europapolitiska studier (Sieps). Från och med i år skall anslaget även användas för att finansiera information om EU.

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår att ramanslag 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information* skall uppgå till 28 049 000 kr för 2006. Det är en ökning med 15 146 000 kr jämfört med vad som anvisats för innevarande år.

I propositionen hänvisar regeringen till vad unionens stats- och regeringschefer uttalade i en deklARATION vid Europeiska rådets möte i Bryssel den 16–17 juni 2005. Mot bakgrund av de negativa resultaten av folkomröstningarna om det konstitutionella fördraget i Frankrike och Nederländerna ansågs det vara nödvändigt att ta en reflektionspaus, som skall utnyttjas

för att möjliggöra en bred debatt där medborgarna, det civila samhället, arbetsmarknadens parter, de nationella parlamenten och de politiska partierna deltar. Regeringen anför att den kommer att aktivt verka för att stimulera en bred debatt om EU:s verksamhet. För denna satsning tillförs anslaget 15 000 000 kr. Vidare räknas anslaget upp med 223 000 kr till följd av pris- och löneomräkning samt minskas med 77 000 kr till följd av den generella reduktionen med 0,6 % av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

Bemyndigandet

I propositionen föreslås även att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2006, för ramanslag 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information*, besluta om åtaganden för Sieps forskningsverksamhet som medför utgifter på högst 2 500 000 kr under åren 2007–2009.

Som skäl anför regeringen att det inom forskningsverksamheten finns behov av projekt som kan pågå under längre tid än ett år.

Av propositionen framgår inte utestående bemyndiganden vid årets början. Ej heller framgår vilka utestående åtaganden som, enligt förslaget, kommer att finnas vid utgången av 2006 eller hur åtagandena beräknas fördelas för respektive år 2007–2009.

Verksamhet

Regeringen anför i propositionen att Sieps skall fungera som ett oberoende forskningsinstitut och att dess främsta uppgift är att fungera som en länk mellan aktörer i beslutsprocessen och den akademiska världen.

Under 2004 har Sieps anordnat seminarier och konferenser, genomfört ett flertal forskningsprojekt och publicerat ett stort antal rapporter.

Under 2006–2008 kommer forsknings- och utredningsverksamheten att bedrivas inom ramen för tre övergripande teman: makt och demokrati, EU:s roll i världen samt effekter av EU:s politik.

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inga erinringar och bedömer att årsredovisningen för Sieps i allt väsentligt är rättvisande.

Motionerna

I motion 2005/06:K470 av Göran Lennmarker m.fl. (m) föreslås att anslaget minskas med 21 000 000 kr (yrkande 1 i denna del). Motionärerna anför att de generellt är tveksamma till rent opinionsbildande myndigheter och det i första hand bör åligga förtroendevalda att skapa opinion kring olika frågor, även om EU och närliggande frågor.

Tobias Krantz m.fl. (fp) föreslår i motion 2005/06:K427 (i denna del) att anslaget minskas med 21 000 000 kr. Motionärerna anför att Sieps successivt bör avvecklas. Det är en politiskt styrd forskning som ogillas av

motionärerna, som i stället vill satsa på den fria forskningen. Vidare avvisar de den särskilda satsningen för att stimulera debatt kring EU:s verksamhet. Det finns redan i dag, menar motionärerna, offentliga medel tillgängliga för dem som vill informera kring EU-frågor, och dessutom är de politiska partiernas agerande av större betydelse för att skapa ett medborgerligt engagemang för centrala framtidsfrågor inom EU.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som delar regeringens bedömning, tillstyrker regeringens förslag att anslag 90:7 *Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information* skall uppgå till 28 049 000 kr för 2006 och avstyrker motionerna 2005/06:K470 (m) yrkande 1 i denna del och 2005/06:K427 (fp) i denna del, i vilka det föreslås att anslaget skall uppgå till ett lägre belopp.

Utskottet tillstyrker även att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2006 för nämnda anslag besluta om åtaganden för forskningsverksamhet som innebär utgifter på högst 2 500 000 kr under 2007–2009.

Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2004

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagsstyrelsens skrivelse över riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2004 läggs till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2004/05:RS2 lämnas en redovisning för riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2004. Där lämnas uppgifter om riksdagens personal och riksdagsförvaltningens organisation, resultatredovisning för riksdagsförvaltningen samt redogörelser för riksdagsförvaltningens verksamhetsgrenar: stöd till beslutsprocessen, service och förvaltning, information till allmänheten och internationell verksamhet. Redogörelsen innehåller även finansiell information samt en bilaga med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen och riksdagsförvaltningen under 2004.

Enligt redogörelsen skedde under 2003/04 en betydande volymökning i kammararbetet och utskottens arbete både i jämförelse med motsvarande år under förra mandatperioden (1999/2000) och med föregående riksmöte (2002/03).

Målen för de olika verksamhetsgrenarna har i allt väsentligt uppfyllts, enligt redogörelsen. De totala kostnaderna som fördelas mellan de olika verksamhetsgrenarna ökade under 2004. Framför allt gäller det kostnaderna för beslutsprocessen där ökningen i huvudsak kan härledas till ökningen av det ekonomiska stödet till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Även kostnaderna för den internationella verk-

samheten har ökat som en följd av ett fortsatt ökat internationellt engagemang. Verksamhetsgrenarna service och förvaltnings samt information till allmänhetens andel av de totala kostnaderna har minskat något jämfört med 2003.

Samtidigt som de totala kostnaderna ökade så ökade också intäkterna. Verksamhetsutfallet för 2004 blev ett underskott på ca 61 600 000 kr, vilket kan jämföras med ett underskott på ca 63 500 000 kr 2003.

Enligt redogörelsen lämnade både anslaget Riksdagens ledamöter och partier m.m. (90:2) och anslaget Riksdagens förvaltningskostnader (90:3) ett anslagssparande, men anslagssparandet är delvis in-tecknat för kommande år. Det bör i sammanhanget nämnas att riksdagsförvaltningens upplåning i Riksgäldskontoret kommer att öka framöver som ett resultat av att ett antal större byggprojekt avslutas. Det innebär att utgifterna för räntor och amorteringar framöver kommer att ta en allt större del av anslaget Riksdagens förvaltningskostnader (90:3) i anspråk.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelse 2004/05:RS2 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2004 till handlingarna.

Övrigt – Statsrådets inkomstgaranti

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår två motionsyrkanden om att statsrådets inkomstgaranti bör ändras. Jämför reservation 10 (mp).

Motionerna

I motion 2005/06:K288 av Gustav Fridolin m.fl. (mp) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att inkomstgarantisystemet för statsråden bör förändras (yrkande 5). Motionärerna förordar ett system som skulle innebära att statsråd som avgår åtnjuter inkomstgaranti som utbetalas med lämpliga avtrappningsregler under två år efter avgången, därefter enbart efter behovsprövning. Samma system skulle gälla oavsett tid som statsråd och ålder.

I motion 2005/06:K333 av Torsten Lindström (kd) föreslås att reglementet för statsrådets inkomstgarantier ändras, och en lämplig modell att tillämpa därvidlag vore den som gäller för riksdagsledamöter.

Tidigare behandling

Hösten 2004 behandlade utskottet två motioner av liknande innebörder som de nu aktuella (bet. 2004/05:KU1). Utskottet avstyrkte motionerna med hänvisning till att reglerna om bl.a. inkomstgaranti för statsråd nyligen setts över och att det i nuläget inte fanns behov av att göra en ny översyn.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin uppfattning att det i nuläget inte föreligger något behov av att göra en ny översyn av reglerna om inkomstgaranti för statsråd. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2005/06:K288 (mp) yrkande 5 och 2005/06:K333 (kd).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Demokratipolitiken, punkt 2 (c) av Kerstin Lundgren (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om demokratipolitiken. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:K420 yrkande 3.

Ställningstagande

Demokratipolitiken bör präglas av ett deltagardemokratiskt förhållningssätt och en ambition att öka de direktdemokratiska inslagen. Enligt Centerpartiets synsätt handlar demokratins själva väsen om medborgarnas möjligheter att vara delaktiga i det allmänna. Centerpartiet eftersträvar i enlighet med detta demokrati byggd underifrån.

Vad som nu anförts bör med bifall till motion 2005/06:K420 yrkande 3 ges regeringen till känna.

2. Reformerat presstödet, punkt 3 (kd) av Ingvar Svensson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om reformerat presstödet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:K454 yrkande 2 och avslår motion 2005/06:K244.

Ställningstagande

Presstödet har betytt mycket både för mångfald i opinionsbildning och för övrig publicistisk mångfald. Genom strukturförändringar, dels på annonssidan, dels med förändrade krav hos läsarna, kommer dock presstödet så småningom att fasas ut genom t.ex. samverkan och fusioner av olika slag. Statsmakterna bör stödja sådana strukturförändringar i syfte att ge en livs-

kraftig dagspress. Två områden bör fokuseras under den närmaste perioden. De två storstadstidningarna med driftsstöd får oproportionerliga bidrag jämfört med maximibidraget för landsortstidningar (ca 65 miljoner kronor respektive ca 15 miljoner kronor). Detta extra stöd för storstadstidningar bör trappas av med en femtedel per år från år 2007. Likaså bör det införas regler för fusioner eller där förstatidning köpt upp driftsstödsberättigad andratidning. Även här bör en femårig utfasningsperiod användas med början 2007. Vi räknar med att det bör ge en besparing på presstödet med 30 miljoner kronor 2007 och med 60 miljoner kronor 2008 jämfört med nuvarande nivå.

Med bifall till motion 2005/06:K454 yrkande 2 bör riksdagen som sin mening ge regeringen detta till känna.

3. Avveckling av presstödet på sikt, punkt 4 (m)

av Göran Lennmarker (m), Henrik S Järrel (m) och Nils Fredrik Aurelius (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avveckling av presstödet på sikt. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:K217, 2005/06:K340 yrkande 14 och 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del.

Ställningstagande

Enligt vår mening utgår regeringens inställning till presstödet från en överdriven tro på att statligt stöd skall bidra till mångfald och fri opinionsbildning. Det stora antalet tidningsnedläggningar och hittills gjorda erfarenheter visar att presstödet till stor del använts för att täcka tidningarnas löpande utgifter i stället för att främja nödvändiga rationaliseringsåtgärder. Det hade varit önskvärt att presstödet hade använts till att göra tidningarna mindre beroende av statligt stöd, men i stället har tidningarna anpassat sig efter stödet och blivit permanent beroende av det. Vidare snedvrider presstödet konkurrensen till tidningar som inte uppbär presstöd.

Vi anser mot denna bakgrund att presstödet bör avvecklas. Avvecklingen bör ske i två etapper med början 2006. När presstödet har avvecklats kommer Presstödsnämnden inte längre att ha någon uppgift att fylla, varför även den kan avvecklas. Vårt förslag att avskaffa presstödet påverkar inte stödet till radio- och kassettidningar. De uppgifter som rör fördelning av detta stöd kan överföras till Kammarkollegiet.

Vad som nu anförts bör med bifall till motionerna 2005/06:K217, 2005/06:K340 yrkande 14 och 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del ges regeringen till känna.

4. Avveckling av Radio- och TV-verket, punkt 5 (m)

av Göran Lennmarker (m), Henrik S Järrel (m) och Nils Fredrik Aurelius (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avveckling av Radio- och TV-verket. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del.

Ställningstagande

Enligt vår mening är Radio- och TV-verkets verksamhet delvis överflödig. Det bör undersökas om inte Post- och telestyrelsen kan överta resterande delar av verkets uppgifter i syfte att på sikt avveckla verkets uppgifter. Detta bör, med bifall till motion 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del, riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Indragning av Regeringskansliets anslagssparande, punkt 7 (m, fp, kd, c)

av Göran Lennmarker (m), Tobias Krantz (fp), Ingvar Svensson (kd), Henrik S Järrel (m), Helena Bargholtz (fp), Kerstin Lundgren (c) och Nils Fredrik Aurelius (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om indragning av Regeringskansliets anslagssparande. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:K420 yrkande 4 och 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att det är viktigt att Regeringskansliet har resurser att ta fram kvalificerat underlagsmaterial till stöd för regeringsarbetet. Under senare år har Regeringskansliet dock expanderat på ett sätt som knappast kan motiveras av att arbetsbelastningen har ökat i motsvarande mån. Expansionen måste hållas tillbaka. Arbetet inom Regeringskansliet bör kunna renodlas och effektivitetsvinster bör kunna göras genom en mer ändamålsenlig organisation.

Ett sätt att för 2006 spara på Regeringskansliet vore att dra in på det anslagssparande som uppkommit på Regeringskansliets anslag.

Vad som ovan anförts bör med bifall till motionerna 2005/06:K420 yrkande 4 och 2005/06:K470 yrkande 2 i denna del ges regeringen till känna.

6. Inrättande av råd för forsknings- och framtidsfrågor, punkt 13 (kd)

av Ingvar Svensson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om inrättande av ett råd för forsknings- och framtidsfrågor. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub589 yrkande 2.

Ställningstagande

Dagens minister för bl.a. forskningsfrågor måste dela sin tid mellan kultur, högre utbildning och forskning. Med dessa tre portföljer kan det bli en övermäktig uppgift att med tillräcklig tid och kraft ägna sig åt forskningsfrågorna. Ordningen är unik bland länder som vill hävda sig i forsknings- och utvecklingsfrågor. I t.ex. Storbritannien, som länge varit en ledande forskningsnation, finns en minister med renodlat ansvar för ”science and innovation”.

Den forskningsberedning som fanns under utbildnings- och forskningsminister Östros synes ha upphört i och med den nya ministrernas tillträde. Framtids- och forskningsfrågorna har hamnat i bakvatten och behöver en starkare närvaro på regeringsnivå i Sverige.

Kristdemokraterna anser att regeringen bör inrätta en framtids- och forskningsberedning med ett reellt mandat inom Regeringskansliet under ledning av statsministern.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser jag att motion 2005/06: Ub589 yrkande 2 bör tillstyrkas.

Ställningstagande

7. Resurser för arbete med ärenden om bortrövade barn, punkt 16 (kd)

av Ingvar Svensson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om resurser för arbete med ärenden om bortrövade barn. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:U291 yrkande 1.

Ställningstagande

I dag är 100 svenska barn bortförda eller kvarhållna i utlandet mot en förälders vilja. I några fall vet inte ens föräldern om barnet lever. Enligt UD har antalet ärenden under den senaste femårsperioden fördubblats. Det borde vara en rättsstats självklara mål att alla tillgängliga resurser används för att dessa barn skall kunna komma tillbaka till sitt hemland, till den förälder som har vårdnaden om barnet.

Det finns en handfull handläggare på UD som handlägger frågan om alla dessa bortförda barn. Föräldrar till dessa bortrövade barn är besvikna över att bli bemötta på ett otillfredsställande och nonchalant sätt från UD. De menar att de själva har fått jobba hårt för att få kontakt med ansvariga handläggare och för att få veta vad som händer med barnen.

Vid kontakter med ambassadpersonal i olika länder har det framkommit att alla tycker att frågan om bortrövade barn tillhör de jobbigaste, svåraste och tyngsta arbetsuppgifterna. Det är därför anmärkningsvärt att UD inte har mer personal och en högre utbildning för den tunga uppgiften att få hem de bortrövade barnen.

Detta bör, med bifall till motion 2005/06:U291 yrkande 1 riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8. HBT-kompetens inom utrikesförvaltningen, punkt 17 (fp, v, c, mp)

av Tobias Krantz (fp), Mats Einarsson (v), Helena Bargholtz (fp), Kerstin Lundgren (c) och Lotta Hedström (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om HBT-kompetens inom utrikesförvaltningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:L342 yrkande 4.

Ställningstagande

Vi vill betona vikten av HBT-kompetens bland de anställda på svenska ambassaderna och konsulaten i världen. Kunnskapen och medvetenheten ute i världen är skrämmande låg och fördomar och avståndstagande mot sexuella variationer och läggningar rent skrämmande. Vi anser att Sverige tydligare kan agera påtryckare internationellt gällande HBT-frågor.

I Sverige har utvecklingen i ett internationellt perspektiv kommit långt fram. Erfarenheterna av detta borde vi kunna dela med andra länder och därmed stötta homo-, bisexuella och transpersoner världen över. Homosexuella relationer är inte tillåtna i alla länder, och i många länder är det dessutom straffbart.

Vi vill att den svenska utrikespolitiken skall genomsyras av ett arbete mot diskriminering på grund av sexuell läggning. En viktig länk i detta arbete är att se till att HBT-kompetens finns bland de anställda på de svenska ambassaderna och de olika konsularverksamheterna runtom i världen. Det är ofta denna personal som HBT-personer som söker skydd och svenskar utomlands har en första kontakt med, och det är då viktigt att de blir bemötta på ett korrekt sätt.

Vad som anförts ovan bör med bifall till motion 2005/06:L342 yrkande 4 ges regeringen till känna.

9. EU 2004-kommitténs upphörande, punkt 19 (fp, c)

av Tobias Krantz (fp), Helena Bargholtz (fp) och Kerstin Lundgren (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen om EU 2004-kommitténs upphörande. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:K420 yrkande 5.

Ställningstagande

EU 2004-kommittén har nyligen fått tilläggsdirektiv för fjärde gången. Kommitténs uppdrag har därmed förlängts till den 31 december 2006. Enligt vår mening borde så inte skett. Kommitténs uppdrag bör i stället upphöra vid den tidpunkt som angavs i föregående tilläggsdirektiv, dvs. den 31 december 2005. Med bifall till motion 2005/06:K420 yrkande 5 bör detta ges regeringen till känna.

10. Statsrådets inkomstgaranti, punkt 21 (mp)

av Lotta Hedström (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen om statsrådets inkomstgaranti. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:K288 yrkande 5 och 2005/06:K333.

Ställningstagande

Jag anser att det nuvarande inkomstgarantisystemet för statsråd är alltför generöst och bör göras om. Ett lämpligt system vore att en inkomstgaranti med avtrappningsregler utbetalas till statsråd automatiskt under två år efter det att han eller hon har entledigats och därefter enbart utifrån en behovsprövning. Ett sådant nytt system skulle effektivt kunna bryta ned bilden av politiker som särskilt välbemädlade och ge möjlighet till ett aktivt arbete mot det s.k. politikerföraktet. Detta bör, med bifall till motionerna 2005/06:K288 yrkande 5 och 2005/06:K333, riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (m)

Göran Lennmarker (m), Henrik S Järrel (m) och Nils Fredrik Aurelius (m) anför:

En riksdagsmajoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister beslutar den 23 november 2005 att fastställa ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende 2006. Samtidigt fastställs utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för åren 2006 och 2007.

Moderaterna har i partimotionen 2005/06:Fi240 Politik för arbete och välfärd och i kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Våra förslag syftar till att återupprätta den svenska arbetslinjen, bryta bidragsberoende och utanförskap, ge fler medborgare makt över den egna vardagen samt trygga goda statsfinanser och en värdig välfärd. Vi vill satsa på offentliga kärnverksamheter som sjukvård, rättstrygghet och skola i stället för på bidragssystemen.

Vi föreslår en växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst för låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett bättre sätt än i dag kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma.

När riksdagens majoritet genom rambeslutet valt en annan inriktning av politiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1.

I det följande redovisar vi vilken fördelning på anslagen inom utgiftsområde 1 som vi förordade i vår anslagsmotion 2005/06:K470.

Vi vill spara genom bl.a. indragning av Regeringskansliets anslagssparande och en minskning av presstödet. Vi vill också göra vissa satsningar på utrikesrepresentationen. Vårt budgetalternativ bör dock ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Även om vi inte deltar i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelning inom utgiftsområde 1 står vi fortsatt bakom de i motion 2005/06:K470 yrkandena 1 och 2 lagda förslagen. Vi står även fortsatt bakom de i motionerna 2005/06:U289 yrkande 14 och 2005/06:U362 yrkande 17 lagda förslagen.

2. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (fp)

Tobias Krantz (fp) och Helena Bargholtz (fp) anför:

I partimotion 2005/06:Fi241 har Folkpartiet liberalerna lagt fram sitt förslag till inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Tillsammans med Moderaterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet har Folkpartiet bildat Allians för Sverige. Den samsyn våra partier har ligger till grund för Folkpartiets ekonomiska politik.

Inom utgiftsområde 1 vill vi spara genom att bl.a. dra in Regeringskansliets anslagssparande och minska anslaget till partistödet. Vidare är vi, på principiella grunder, motståndare till presstödet och anser därför att även det anslaget bör minska kraftigt.

Folkpartiets budgetförslag har emellertid avstyrkts av finansutskottet i budgetprocessens första steg. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det enligt vår mening inte meningsfullt att delta i beslutet om fördelning på anslag inom utgiftsområde 1. Vi står dock bakom Folkpartiets förslag såsom det framgår i tabellen Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, vilken återfinns i detta betänkande under avsnittet Redogörelse för ärendet.

3. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (kd)

Ingvar Svensson (kd) anför:

Kristdemokraterna har i sin partimotion 2005/06:Fi242 förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den Socialdemokraterna och dess stödpartier föreslår. Tillsammans med Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna och Centerpartiet har Kristdemokraterna bildat Allians för Sverige, och utifrån den samsyn som präglar våra partier har Kristdemokraterna utformat sitt förslag till inriktning av den ekonomiska politiken.

Inom utgiftsområde 1 vill Kristdemokraterna göra besparingar på presstödet och anslaget till Datainspektionen. Ytterligare en besparing som vi förordar är indragning av Regeringskansliets anslagssparande. Vidare vill vi göra vissa satsningar inom utrikesförvaltningen. Till exempel bör det finnas ambassader i samtliga EU-kandidat- och anslutningsländer samt MR-attachéer utplacerade på viktiga och strategiskt valda ambassader. Det bör också göras en översyn av möjligheterna att mer integrera svenska handelsfrämjande organ med ambassaderna för att ytterligare främja en samordnad utrikespolitik. I dag sker ibland ett dubbelarbete mellan ambassad och t.ex. handelskammare och exportråd.

Eftersom finansutskottets majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – i första steget av budgetprocessen föreslagit en helt annan inriktning på budgetpolitiken än den jag önskar, avstår jag från att redovisa något formellt motförslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 1. Kristdemokraternas budgetalternativ bör nämligen ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut

och behandlas isolerat från de andra. När det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 står jag emellertid fortsatt bakom det i motion 2005/06:K454 lagda förslaget. Jag står även bakom förslagen i motion 2005/06:U356 yrkandena 3, 6–8.

4. Anslagen för 2006 inom utgiftsområde 1, punkt 1 (c)

Kerstin Lundgren (c) anför:

Konstitutionsutskottet har under beredningen av detta betänkande arbetat under förutsättningen att en riksdagsmajoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister den 23 november 2005 kommer att ställa sig bakom dessa partiers budgetförslag för 2006. Det innebär att riksdagen för det året bl.a. låser ramar för de 27 utgiftsområden som statsbudgeten är indelad i.

I partimotion 2005/06:Fi243 förordar Centerpartiet en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än regeringen och dess samarbetspartier. Till grund för Centerpartiets ekonomiska politik ligger den samsyn vi har med Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna om politikens inriktning och som präglar vår Allians för Sverige.

Inom utgiftsområde 1 vill Centerpartiet minska anslaget till Regeringskansliet. Enligt min mening har regeringen inte kunnat påvisa att det parallellt med de senaste årens ökning av Regeringskansliets anslag skett en motsvarande ökning av arbetsbelastningen på Regeringskansliet. Vidare vill Centerpartiet skjuta ytterligare medel till Sametinget utöver de som regeringen och samarbetspartierna föreslår. Härutöver borde, såsom anförts i kommittémotion 2005/06:K420 (c), riksdagen kunna se över och minska sina kostnader, t.ex. genom kostnadseffektiviseringar och en förändrad utskottsorganisation.

Centerpartiets budgetalternativ bör dock ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Om riksdagens majoritet den 23 november ställer sig bakom regeringens och samarbetspartiernas budgetförslag och därmed väljer en annan inriktning av politiken, deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelning inom utgiftsområde 1. Jag står dock bakom Centerpartiets förslag såsom det framgår i tabellen Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, vilken återfinns i detta betänkande under avsnittet Redogörelse för ärendet.

5. Inrättande av jämställdhetsdepartement, punkt 9 (v, mp)

Mats Einarsson (v) och Lotta Hedström (mp) anför:

Jämställdhetspolitiken är sektorsövergripande och sektorsgenomgripande. Diskrimineringen av kvinnor kan inte ses utifrån ett isolerat politikområde, t.ex. hänger lönediskriminering på arbetsmarknaden ihop med föräldraledigheten etc. Jämställdhetspolitiken skall omfatta alla politikområden och

samhällsfunktioner, men så framstår det inte i dag. För att detta skall kunna fungera krävs dock, som anförs i motion 2005/06:A261 yrkande 2, en övergripande, samlade och samordnande politisk-strategisk nivå med mandat att initiera och vara pådrivande när det gäller för kvinnorna strategiskt viktiga jämställdhetsåtgärder på samtliga politikområden. Enligt vår mening skulle ett jämställdhetsdepartement ha en sådan funktion.

6. Särskild minister för minoritetspolitiken, punkt 10 (v)

Mats Einarsson (v) anför:

I dag delas ansvaret för den samlade minoritetspolitiken av flera olika departement och ministrar. Jordbruksministern ansvarar för frågor som rör den samiska urbefolkningen, på Näringsdepartementet har ett statsråd ansvar för en del frågor som berör de fyra övriga nationella minoriteterna. Kulturministern och utbildningsministern ansvarar för vissa frågor som berör samtliga nationella minoriteter. Regeringens splittrade organisation hindrar enligt min mening politiken från att bli samlad och kraftfull. Ett sätt att skapa bättre förutsättningar för minoritetspolitiken skulle kunna vara att, i enlighet med vad som anförs i motion 2005/06:K291 yrkande 2, inrätta en särskild minister för hela den samlade politiken på området.

7. Tillsättande av diskrimineringsminister, punkt 11 (kd)

Ingvar Svensson (kd) anför:

Flera forskare antyder att diskriminering av utlandsfödda och personer med utländsk bakgrund är en viktig faktor för att förklara hindren för människor med invandrarbakgrund att komma ut i arbetslivet. Som framgår av motion 2005/06:Sf389 yrkande 36 anser Kristdemokraterna att det kan vara rimligt med en diskrimineringsminister jämfört med dagens traditionella integrationsminister.

8. Tillsättande av ”anti-fusk-minister”, punkt 14 (fp)

Tobias Krantz (fp) och Helena Bargholtz (fp) anför:

I Storbritannien bedrivs ett aktivt kontrollarbete för att stävja fusk i socialförsäkrings- och bidragssystemen. Arbetet leds av en minister som bl.a. ansvarar för fuskbekämpning. I enlighet med vad som anförs i motion 2005/06:Sf384 yrkande 15 anser vi att det även i Sverige borde finnas en minister med särskilt ansvar för fuskbekämpning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2005/06:1

Proposition 2005/06:1 Budgetpropositionen för 2006 Utgiftsområde 1:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2006, för ramanslaget 90:7 Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information, besluta om åtaganden för Sieps forskningsverksamhet som medför utgifter på högst 2 500 000 kronor under 2007–2009 (avsnitt 6.4.4).
2. Riksdagen för 2006 anvisar anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, såvitt avser anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning: (se propositionen).
3. Riksdagen beslutar att för anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. skall för 2006 finnas en anslagskredit på högst tre procent av anvisat anslag (avsnitt 6.3.5).
4. Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för riksdagsförvaltningen för perioden 2006–2008 (avsnitt 6.3.6).
5. Riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2006 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp av 150 000 000 kronor (avsnitt 6.3.6).
6. Riksdagen bemyndigar riksdagsförvaltningen att för 2006 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp av 300 000 000 kronor (avsnitt 6.3.6).
7. Riksdagen beslutar att för anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader skall för 2006 finnas en anslagskredit på högst tre procent av anvisat anslag (avsnitt 6.3.6).
8. Riksdagen beslutar att riksdagsförvaltningen för 2006 får en kredit på sitt räntekonto i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 135 483 200 kronor (avsnitt 6.3.5).
9. Riksdagen beslutar att för anslaget 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO), skall för 2006 finnas en anslagskredit på högst tre procent av anvisat anslag (avsnitt 6.3.7).
10. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän, JO, för 2006 får en kredit på sitt räntekonto i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 6 272 000 kronor (avsnitt 6.3.7).
11. Riksdagen för 2006 anvisar anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, såvitt avser anslag som är avsedda för riksdagen eller dess myndigheter, enligt följande uppställning: (se proposition).

Redogörelse 2004/05:RS2

Redogörelse 2004/05:RS2 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2004.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:K217 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avskaffandet av presstödet.

2005/06:K244 av Jan-Olof Larsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att reformera presstödet så att det i högre grad bidrar till mångfald.

2005/06:K288 av Gustav Fridolin m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ett förändrat inkomstgarantisystem för statsråden.

2005/06:K291 av Siv Holma m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheterna att inrätta en särskild minister för hela den samlade minoritetspolitiken.

2005/06:K292 av Peter Danielsson och Margareta Pålsson (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en Öresundsminister.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ansvaret för de nordiska frågorna borde ligga på Näringsdepartementet.

2005/06:K333 av Torsten Lindström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om statsrådets pensioner.

2005/06:K340 av Göran Lennmarker m.fl. (m):

14. Riksdagen beslutar att avskaffa presstödet i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:K356 av Hillevi Larsson och Veronica Palm (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ytterligare utöka Riksrevisionens insynsmöjligheter i den del av kungahusets och hovets ekonomi som utgörs av skattemedel.

2005/06:K357 av Gudrun Schyman (-):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett jämställdhetsdepartement.

2005/06:K376 av Martin Andreasson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett svenskt konsulat i Diyarbakir eller någon annan centralort i sydöstra Turkiet.

2005/06:K377 av Annelie Enochson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det bör inrättas ett specifikt departement för att handlägga ärenden som rör bostadspolitik, samhällsbyggandet och den övergripande fysiska planeringen.

2005/06:K420 av Kerstin Lundgren m.fl. (c):

2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag, anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställning: (se motionen).
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att demokratipolitiken bör präglas av ett deltagardemokratiskt förhållningssätt och en ambition att öka de direktdemokratiska inslagen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att 560 miljoner kronor dras in på regeringens anslagssparande på område 90:5, Regeringskansliet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU 2004-kommitténs arbete avslutas den 1 december 2005 som planerat.

2005/06:K427 av Tobias Krantz m.fl. (fp):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställning:

2005/06:K454 av Ingvar Svensson m.fl. (kd):

1. Riksdagen beslutar om principen om ett exemplarstöd på 2 kr för postdistribuerade tidningar.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om presstödet på sikt.
5. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag för budgetåret 2005 anslagen under utgiftsområde 1. Rikets styrelse enligt uppställning: (se motionen).

2005/06:K470 av Göran Lennmarker m.fl. (m):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställningen: (se motionen).
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om utgiftsområde 1.

2005/06:Ju332 av Torkild Strandberg m.fl. (fp):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om ett system där exempelvis Sveriges ambassader löpande rapporterar till Utrikesdepartementet om drogutvecklingen i olika länder.

2005/06:Ju383 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att svenska staten och kommunerna bör föregå med gott exempel och anta uppförandekoder för alla personer som på deras uppdrag är verksamma utomlands.

2005/06:L291 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att de ambassader som erbjuder borgerlig vigselför rättning också skall erbjuda partnerskapsförrättning.

2005/06:L342 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om HBT-kompetens bland de anställda på de svenska ambassaderna och de olika konsulaten.

2005/06:U209 av Cecilia Wigström m.fl. (fp):

30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om betydelsen av tydliga rutiner då svenska medborgares mänskliga rättigheter kränks utomlands.

2005/06:U227 av Erik Ullenhag (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att upprätta ett svenskt konsulat i södra Kurdistan (region Kurdistan i Irak).

2005/06:U236 av Hillevi Larsson och Anders Bengtsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att UD bör ta fram en modell för riktlinjer till svenska ambassader i utlandet om hur man skall arbeta i förebyggande syfte mot trafficking.

2005/06:U239 av Lars Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheterna till en svensk representation i Erbil (Arbil) i Irak.

2005/06:U285 av Cecilia Wigström m.fl. (fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör öppna ambassaden i Bagdad.

2005/06:U289 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör verka för att svenska ambassaden i Libanon återöppnas så att libanesiska medborgare därmed skall slippa vända sig till ambassaden i Damaskus.

2005/06:U291 av Annelie Enochson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka de personella resurserna på UD som arbetar med bortrövade barn.

2005/06:U336 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att UD bör inrätta en enhet för främjande av övergång till demokrati i biståndsländer.

2005/06:U356 av Holger Gustafsson m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en övergripande ministerfunktion för mänskliga rättigheter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör ha diplomatiska representationer i samtliga EU:s kandidat- och anslutningsländer.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för MR- och miljöattachéer på svenska utlandsrepresentationer.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samlokalisera svenska handelskammare och exportråd med utlandsrepresentationer.

2005/06:U362 av Gunilla Carlsson i Tyresö m.fl. (m):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Sverige skall etablera en ambassad på plats i Irak.

2005/06:Sf384 av Bo Könberg m.fl. (fp):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en antifuskminister.

2005/06:Sf389 av Sven Brus m.fl. (kd):

36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en diskrimineringsminister i stället för en integra-
tionsminister.

2005/06:So312 av Cecilia Wikström (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att inrätta ett samordningskansli inom Statsrådsbered-
ningen.

2005/06:Ub589 av Olle Sandahl m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att inrätta ett framtidsråd inom regeringen för sam-
manhållen hantering av forsknings- och framtidsfrågor.

2005/06:A261 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om inrättande av ett departement för regeringens övergri-
pande jämställdhetsarbete.

BILAGA 2

Utskottets förslag till anslag för 2006 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utskottets förslag stämmer överens med regeringens respektive riksdagsstyrelsens förslag till anslagsfördelning. Företrädarna för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet redovisar sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Utskottets förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 1

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	Anslagstyp	Utskottets förslag
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	(ram)	6 403
27:2 Presstöd	(ram)	507 119
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	(ram)	126 386
27:4 Radio- och TV-verket	(ram)	11 876
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	(ram)	9 846
45:1 Sametinget	(ram)	21 017
46:1 Allmänna val och demokrati	(ram)	281 090
46:2 Justitiekanslern	(ram)	20 519
46:3 Datainspektionen	(ram)	31 620
46:4 Svensk författningssamling	(ram)	845
46:5 Valmyndigheten	(ram)	13 901
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	(ram)	97 540
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ¹	(ram)	770 508
90:3 Riksdagens förvaltningskostnader ¹	(ram)	584 324
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen ¹	(ram)	62 725
90:5 Regeringskansliet m.m. ¹	(ram)	5 500 236
90:6 Stöd till politiska partier ¹	(ram)	170 200
90:7 Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information	(ram)	28 049
Summa		8 244 204

¹ Anslag avsedda för riksdagen och dess myndigheter

BILAGA 3

Utrikesutskottets yttrande 2005/06:UU1y

Utrikesförvaltningen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har vid sammanträde den 13 oktober 2005 beslutat att bereda utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen 2004/05:1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse jämte eventuella motioner.

Utrikesutskottet väljer att i det följande lämna synpunkter på anslag 90:5 Regeringskansliet m.m., inom utgiftsområde 1 samt på motionerna 2005/06:K376 (fp), 2005/06:K470 (m) yrkande 2 och 2005/06:U291 (kd) yrkande 1, allt i de delar som rör utrikesförvaltningen.

Därutöver yttrar sig utrikesutskottet över motionerna 2005/06:Ju332 (fp) yrkande 12, 2005/06:L342 (mp) yrkande 4, 2005/06:U236 (s), 2005/06:U209 (fp) yrkande 30, 2005/06:L291 (fp) yrkande 6, 2005/06:Ju383 (fp) yrkande 9, 2005/06:U227 (fp) yrkande 4, 2005/06:U239 (s), 2005/06:U362 (m) yrkande 17, 2005/06:U285 (fp) yrkande 6, 2005/06:U289 (m) yrkande 14, 2005/06:U336 (fp) yrkande 7, 2005/06:U356 (kd) yrkandena 3, 6, 7 och 8, vilka överlämnas med detta yttrande under förutsättning av konstitutionsutskottets medgivande.

Propositionen

Utrikesrepresentationen bestod i december 2004 av 103 utlandsmyndigheter, varav 85 ambassader, 12 konsulat och 6 representationer och delegationer. I anslutning till flodvägskatastrofen öppnades ett generalkonsulat i Phuket den 4 januari 2005.

Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. I nästan hälften av de 191 länder som är medlemmar i FN finns en svensk ambassad. Sverige har också 400 honorärkonsulat. Regeringen fattade den 4 maj 2005 beslut om att flytta det administrativa ansvaret för utlandsmyndigheter med betydande utvecklingssamarbete från Sida till Utrikesdepartementet. Beslutet innebär att man fullföljer den administrativa integrationen och skapar en enhetligare form för administrationen inom hela utrikesförvaltningen. Genomförandet är ett samarbete mellan Regeringskansliet och Sida.

Som ett led i regeringens satsning på tillväxt görs under den närmaste treårsperioden en satsning på att stärka utrikesrepresentationen. Syftet är att bättre kunna främja svenska intressen och tillväxten i Sverige samt att fördjupa det svenska EU-samarbetet. Utrikesrepresentationen skall också på ett effektivare sätt användas som ett verktyg för hela Regeringskansliet.

Konkret innebär satsningen att Utrikesdepartementet permanent förstärker ett antal utlandsmyndigheter och även öppnar någon eller några nya myndigheter. Satsningen skall ske genom en omfördelning av resurser mellan Regeringskansliet i Stockholm och utlandsorganisationen utan att antalet anställda ökar totalt. Detta kommer att ställa krav på en minskad organisation på framför allt Utrikesdepartementet i Stockholm. Kravet är att långsiktigt kunna säkra finansieringen av förstärkningen genom att omfördela medel från främst den administrativa verksamheten. En av utgångspunkterna för rationaliseringen av den administrativa verksamheten är de förslag som presenterades i utredningen Ett effektivare regeringskansli (dnr SB2001/8259).

Under 2004–2005 slutfördes införandet av den nya IT-plattformen vid de utlandsmyndigheter som Regeringskansliet har driftansvar för. Vidare har representationen i Bryssel anslutits till Regeringskansliets IT-nätverk. Ett förbättrat mobilt IT-stöd införs successivt.

Utskottet

Anslagsrelaterade frågor

Motionen

Moderata samlingspartiet anför i kommittémotion 2005/06:K470 (m) yrkande 2 att Regeringskansliets expansion bör hållas tillbaka och att 560 000 000 kr av Regeringskansliets anslagssparande år 2006 därför skall dras in.

Utrikesförvaltningen skall dock, menar Moderaterna, förstärkas och förordar svensk diplomatisk närvaro i princip i hela Europa och Medelhavsområdet samt ökad svensk diplomatisk närvaro utanför Europa. Anslaget till utrikesförvaltningen skall därför förstärkas med 65 000 000 kr.

Överväganden

Inom ramarna för ärendets beredning har utrikesutskottet genomfört en intern utfrågning av Utrikesdepartementets expeditionschef och dess budgetchef. Förutom att lämna upplysningar om här aktuell del av budgetpropositionen och frågor som tas upp i hithörande motioner gjordes därvid en redovisning av utrikesförvaltningens budgetutfall och verksamhet för budgetåret 2004.

Utskottet konstaterar beträffande förslagen avseende budgetåret 2006 att motionärerna inte närmare har specificerat hur man vill fördela ökningen av anslaget till utrikesförvaltningen.

Utskottet konstaterar vidare att regeringen, som ett led i dess satsning på att bättre kunna främja svenska intressen och tillväxt i Sverige samt fördjupa det svenska EU-samarbetet, under den närmaste treårsperioden avser att förstärka utrikesrepresentationen. Konkret innebär denna satsning att Utrikesdepartementet permanent förstärker ett antal utlandsmyndigheter och även öppnar någon eller några nya myndigheter. Satsningen skall ske genom en omfördelning av resurser mellan Regeringskansliet i Stockholm och utlandsorganisationen utan att antalet anställda ökar totalt.

Utskottet ser positivt på satsningen och noterar att den stämmer väl överens med de riktlinjer för utrikesförvaltningen som utskottet tidigare har förordat. Den ligger också i linje med det förslag som framförs i motionen.

Utskottet har i tidigare yttranden till konstitutionsutskottet framhållit de problem som är förknippade med att det ur propositionen inte går att utläsa vilka resurser inom anslag 90:5 Regeringskansliet m.m. som är avsedda att ställas till utrikesförvaltningens förfogande. Enligt utskottets uppfattning bör man inför nästa års budgetarbete närmare studera vilka möjligheter till lösning som skulle kunna stå till buds.

På grundval av lämnade uppgifter är det dock utskottets uppfattning att utrikesförvaltningen kommer att få en resurstilldelning som säkerställer att ålagda uppgifter kan lösas. Den av motionärerna föreslagna ökningen kan därför ej tillstyrkas, varför utskottet menar att motion 2005/06:K470 (m) yrkande 2 bör avstyrkas.

Utskottet menar mot bakgrund av det anförda att propositionen i här aktuell del bör tillstyrkas.

Kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet

Motionerna

I kommittémotion 2005/06:Ju332 (fp) yrkande 12 anförs att de svenska ambassaderna löpande bör rapportera till Utrikesdepartementet om drogutvecklingen i andra länder. På detta sätt, menar motionärerna, skulle upptäcktsmöjligheterna öka för svenska myndigheter när det gäller nya droger. I partimotion 2005/06:L342 (mp) yrkande 4 begär Miljöpartiet att de anställda på de svenska ambassaderna och de olika konsulatet måste ha HBT-kompetens.

I den enskilda motionen 2005/06:U236 (s) anförs att UD bör ta fram en modell för riktlinjer till svenska ambassader i utlandet om hur man skall arbeta i förebyggande syfte mot trafficking. I den enskilda motionen 2005/06:U291 (kd) yrkande 1 krävs att personalresurserna vid UD måste förstärkas i arbetet med ärenden som rör bortrövade barn. I den enskilda motionen 2005/06:U209 (fp) yrkande 30 anförs att det är av yttersta vikt att UD tillämpar tydliga rutiner då svenska medborgares mänskliga rättigheter kränks utomlands.

I den enskilda motionen 2005/06:L291 (fp) yrkande 6 anförs att de ambassader som erbjuder borgerlig vigselförrättning också skall erbjuda partnerskapsförrättning.

I partimotion 2005/06:Ju383 (fp) yrkande 9 anförs att svenska staten och kommunerna bör föregå med gott exempel och anta uppförandekoder för alla personer som på deras uppdrag är verksamma utomlands.

Överväganden

Motionärerna bakom här aktuella motioner tar upp frågor som rör Regeringskansliets organisation, instruktionsgivning till utlandsmyndigheterna, utbildning av utrikesförvaltningens personal m.m. Det rör sig i samtliga fall om frågor där beslutskompetens finns hos regeringen eller hos regeringen underlydande myndigheter. Enligt utskottets mening är det mot denna bakgrund inte vare sig behövt eller lämpligt att riksdagen gör tillkännagivanden enligt motionärernas förslag.

Vad avser förslaget om löpande rapportering från ambassaderna rörande nya droger konstaterar utskottet, liksom regeringen, att det redan finns ett internationellt sett mycket väl fungerande system som möjliggör att preparat snabbt kan klassificeras som narkotika eller hälsofarlig vara. Utskottet

noterar vidare att det inom EU finns ett väl fungerande system där medlemsländerna rapporterar förekomsten av nya ämnen som inte tidigare är narkotikaklassade. Detta medför att EU:s samlade kompetens kan användas för att få till stånd en grundlig analys av nya ämnen som dyker upp på missbruksmarknaden.

Enligt utskottets uppfattning bör motionerna 2005/06:Ju332 (fp) yrkande 12, 2005/06:L342 (mp) yrkande 4, 2005/06:U236 (s), 2005/06:U291 (kd) yrkande 1, 2005/06:U209 (fp) yrkande 30, 2005/06:L291 (fp) yrkande 6 och 2005/06:Ju383 (fp) yrkande 9 således avstyrkas.

Utrikesförvaltningens organisation

Motionerna

I den enskilda motionen 2005/06:U227 (fp) yrkande 4 anförs att Sverige bör upprätta ett konsulat i södra Kurdistan (region Kurdistan i Irak). I den enskilda motionen 2005/06:U239 (s) anförs att Sverige bör pröva möjligheterna av att öppna en svensk representation i Erbil (Arbil) i Irak. I kommittémotion 2005/06:U362 (m) yrkande 17 anförs att Sverige skall etablera en ambassad på plats i Irak. I kommittémotion 2005/06:U285 (fp) yrkande 6 anförs att Sverige bör öppna ambassaden i Bagdad.

I partimotion 2005/06:U289 (m) yrkande 14 anförs att Sverige bör verka för att den svenska ambassaden i Libanon åter öppnas så att libanesiska medborgare skall slippa att vända sig till ambassaden i Damaskus. I den enskilda motionen 2005/06:K376 (fp) anförs att Sverige bör öppna ett konsulat i Diyarbakir eller i någon annan centralort i sydöstra Turkiet.

I kommittémotion 2005/06:U356 (kd) yrkande 6 anförs att Sverige bör ha diplomatiska representationer i samtliga EU:s kandidat- och anslutningsländer.

I partimotion 2005/06:U336 (fp) yrkande 7 anförs att UD bör inrätta en enhet för främjande av övergång till demokrati i biståndsländer.

I kommittémotion 2005/06:U356 (kd) yrkande 3 anförs att Sverige, i syfte att främja en sammanhållen utrikespolitik som gynnar demokrati och respekten för mänskliga rättigheter inom alla politikområden som har en internationell dimension, bör inrätta en övergripande ministerfunktion för mänskliga rättigheter.

I yrkande 7 anförs att förutsättningarna för MR- och miljöattachéer på de svenska utlandsrepresentationerna bör utredas. I yrkande 8 anförs att svenska handelskammare och exportråd bör samlokaliseras med utlandsrepresentationer.

Överväganden

Utskottet konstaterar inledningsvis att frågan om ett återöppnande av den svenska ambassaden i Bagdad i Irak är en prioriterad fråga för regeringen. En svensk ambassadör har utsetts men är, med hänsyn till den rådande osäkra situationen i landet, tills vidare placerad i Amman i Jordanien.

Utskottet konstaterar vidare att regeringen i dagsläget inte har några planer på att återöppna ambassaden i Beirut. Enligt nuvarande ordning är ambassadören i Damaskus sidoackrediterad i Libanon och besöker ofta landet. Samtidigt ansvarar en utsänd svensk diplomatisk handläggare vid ambassaden i Damaskus för Libanon och tillbringar delar av sin arbetstid där. Härigenom ges möjlighet, anser regeringen, att följa den politiska utvecklingen och de bedömningar som görs av EU-ambassaderna på plats. Utskottet delar denna åsikt.

Utskottet noterar att libanesiska medborgare som vill ansöka om Schengenvisering också för resa till Sverige kan göra detta på Italiens ambasad i Beirut. De behöver således inte uppsöka den svenska ambassaden i Damaskus.

Vad avser det motionsvis framförda förslaget om upprättande av ett svenskt konsulat i Diyarbakir konstaterar utskottet att regeringen i nuläget gör bedömningen att det föreligger ett jämförelsevis begränsat behov av ett konsulat på denna plats. Utskottet anser att detta är en riktig bedömning och noterar att utrikesförvaltningen i sin löpande planering regelbundet ser över behovsbilden vad gäller placeringen av konsulat.

Vad avser motionärernas förslag om svenskt diplomatisk representation i samtliga EU:s kandidat- och anslutningsländer, noterar utskottet att regeringen, som ett led i sin satsning på utrikesförvaltningen, avser att förstärka ambassaderna i bl.a. Kiev (Ukraina), Moskva (Ryssland), Zagreb (Kroatien), Bukarest (Rumänien) och (eventuellt) Sofia (Bulgarien). Nya utlandsmyndigheter finns i Nicosia (Cypern) och Skopje (Makedonien).

Utskottet konstaterar att samtliga svenska utlandsmyndigheter redan i dag bevakar såväl MR- som miljöfrågor och att rapporteringen härom är omfattande och mångfasetterad. Utskottet har i övrigt inga synpunkter på Regeringskansliets organisation och menar att riksdagen bör avhålla sig från att göra formella uttalanden om denna och om ansvarsfördelningen inom regeringen.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser utskottet att motionerna 2005/06: U227 (fp) yrkande 4, 2005/06:U239 (s), 2005/06:U362 (m) yrkande 17, 2005/06:U285 (fp) yrkande 6, 2005/06:U289 (m) yrkande 14, 2005/06:K376 (fp), 2005/06:U336 (fp) yrkande 7, 2005/06:U356 (kd) yrkande 3, 6, 7 och 8 kan avstyrkas.

Stockholm den 27 oktober 2005

På utrikesutskottets vägnar

Urban Ahlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Urban Ahlin (s), Berndt Ekholm (s), Carina Hägg (s), Birgitta Ahlqvist (s), Alice Åström (v), Kaj Nordquist (s), Kenneth G Forslund (s), Ewa Björling (m), Veronica Palm (s), Lotta Hedström (mp), Björn Hamilton (m), Cecilia Wikström (fp), Anne Ludvigsson (s), Rosita Runegrund (kd) och Annika Qarlsson (c).

Avvikande meningar

1. Anslagsrelaterade frågor (m)

Ewa Björling (m) och Björn Hamilton (m) anför:

Enligt vår mening finns det skäl att se över arbetet inom Regeringskansliet. Expansion är inte liktydigt med effektivitet och det borde gå att säkerställa högkvalitativt arbete med en vass och spetskompetent organisation.

Det är vår uppfattning att Regeringskansliet skall ha resurser för att ta fram kvalificerat underlagsmaterial, i form av exempelvis ekonomiska och juridiska analyser, prognoser och utvärderingar, till stöd för regeringsarbetet. Det är dock vår mening att arbetet kan renodlas och att effektivitetsvinster kan göras genom en mer ändamålsenlig förvaltning. Vi menar att expansionen bör hållas tillbaka och föreslår således att 560 miljoner kronor av Regeringskansliets anslagssparande år 2006 dras in.

Däremot skall utrikesförvaltningen förstärkas. Ett kraftfullt och framgångsrikt agerande inom ramen för EU fordrar en gedigen kompetens inom utrikesförvaltningen samt svensk diplomatisk närvaro i princip i hela Europa och Medelhavsområdet. Den snabba globaliseringen fordrar också ökad svensk diplomatisk närvaro utanför Europa. Anslaget till utrikesförvaltningen stärks därför med 65 miljoner kronor.

Mot bakgrund av detta anser vi att regeringen bör ges till känna vad som ovan anförts. Vi anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2005/06:K470 (m) yrkande 2.

2. Utrikesförvaltningens organisation (m)

Ewa Björling (m) och Björn Hamilton (m) anför:

Sverige har ännu inte, till skillnad från många andra europeiska länder, lyckats med att etablera en ambassad på plats i Irak. Den utökade biståndsramen och en framtagen Irak-strategi vittnar om probleminsikt, men alltför lite genomförs, inklusive ett alltför begränsat besöksutbyte. Vi vill se ett starkt svenskt engagemang för det irakiska folket.

Mot bakgrund av detta anser vi att regeringen bör ges till känna vad som ovan anförts. Vi anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2005/06:U362 (m) yrkande 17.

Regeringen har meddelat att man inte har några planer på att återöppna den svenska ambassaden i Beirut. Det är olyckligt eftersom det skulle förenkla och underlätta livet för många libanesiska medborgare. Det är dessutom uppseendeväckande att Sverige är ett av de få EU-länder som stängt ambassaden i Beirut och väljer att hänvisa libaneser till den svenska ambassaden i Syrien.

I takt med att Libanon återfår sin suveränitet och t.o.m. Syrien överväger att öppna en ambassad i Beirut ter det sig alltmer märkligt att Sverige skulle insistera på att hänvisa libaneser till Syrien. Regeringen bör verka för att svenska ambassaden i Libanon återöppnas så att libanesiska medborgare därmed skall slippa vända sig till ambassaden i Damaskus.

Mot bakgrund av detta anser vi att regeringen bör ges till känna vad som ovan anförts. Vi anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2005/06:U289 (m) yrkande 14.

3. Kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet (kd)

Rosita Runegrund (kd) anför:

I dag är 100 svenska barn bortförda eller kvarhållna i utlandet mot en förälders vilja. I några fall vet inte ens föräldern om barnet lever. Enligt UD har antalet ärenden under den senaste femårsperioden fördubblats. Det borde vara en rättsstats självklara mål att alla tillgängliga resurser används för att dessa barn skall kunna komma tillbaka till sitt hemland, till den förälder som har vårdnaden om barnet.

Det finns en handfull handläggare på UD som handlägger frågan om alla dessa bortförda barn. Föräldrar till dessa bortrövade barn är besvikna över att bli bemötta på ett otillfredsställande och nonchalant sätt från UD. De menar att de själva har fått jobba hårt för att få kontakt med ansvariga handläggare och för att få veta vad som händer med barnen.

Vid mina kontakter med ambassadpersonal i olika länder har det framkommit att alla tycker att frågan om bortrövade barn tillhör de jobbigaste, svåraste och tyngsta arbetsuppgifterna. Det är därför anmärkningsvärt att UD inte har mer personal och en högre utbildning för den tunga uppgiften att få hem de bortrövade barnen.

Mot bakgrund av detta anser jag att regeringen bör ges till känna vad som ovan anförts. Jag anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2005/06:U291 (kd) yrkande 1.

4. Utrikesförvaltningens organisation (kd)

Rosita Runegrund (kd) anför:

Regeringen har allvarligt försämrat Sveriges internationella kontaktytor genom att lägga ned ambassader. Kristdemokraterna anser att värdet av Sveriges ambassader är större än någonsin i vår globaliserade samtid. I en tid av snabbt, överväldigande och förvirrande informationsflöde är det helt nödvändigt att ha personal på plats, som förmår att skilja de väsentliga händelserna från de mindre väsentliga, och som kan knyta avgörande personliga kontakter. Kristdemokraterna anser därför att Sverige av princip bör ha ambassader i samtliga EU-kandidat- och anslutningsländer.

Mot bakgrund av detta anser jag att motion 2005/06:U356 (kd) yrkande 6 bör tillstyrkas.

För att främja en sammanhållen utrikespolitik som gynnar respekten för mänskliga rättigheter i alla olika politikområden som har en internationell dimension bör det finnas en övergripande ministerfunktion för mänskliga rättigheter. Den skall ta fram strategier och handlingsplaner samt följa upp hur främjandet av mänskliga rättigheter sker inom de olika politikområdena.

Det är vidare av yttersta vikt att främjandet av mänskliga rättigheter genomsyrar hela den utrikespolitiska verksamheten. Därför räcker det inte med att skriva vackra ord i handlingsprogram, utan det måste även praktiseras inom utlandsmyndigheterna. Inom det militära och säkerhetspolitiska området har man på vissa strategiskt valda ambassader placerat militärattachéer, i syfte att främja viktiga säkerhetspolitiska relationer med andra stater samt att följa utvecklingen på plats i viktiga regioner. På ett liknande sätt bör Sverige även ha MR-attachéer utplacerade på viktiga och strategiskt valda ambassader, dvs. där det anses som särskilt nödvändigt för att följa utvecklingen kring de mänskliga rättigheterna. Detta skulle främja bevakningen i specifika regioner, samt underlätta samarbetet med svenska internationella företag och svenska frivilligorganisationer på plats, liksom samarbetet och koordineringen med internationella organ och organisationer.

Under åren 1991–1994 genomfördes en sammanslagning av utrikesmyndigheterna och biståndsverksamheten. Så kallade biståndsambassader upprättades. På ett liknande sätt anser vi att regeringen bör se över möjligheterna att integrera den handels- och exportfrämjande verksamheten med utrikesförvaltningen. Med många länder och regioner är den dominerande verksamheten i utrikesrelationerna främst det ekonomiska samarbetet, och utrikesrepresentationen handlar i mångt och mycket om att främja svenska handels- och exportintressen. Det sker ibland ett dubbelarbete mellan Sveriges ambassader utomlands och t.ex. olika handelskammare och exportråd. Jag anser att möjligheterna att mer integrera svenska handelsfrämjande organ med ambassaderna, för att ytterligare främja en samordnad utrikespolitik, bör ses över. Framför allt i ekonomiskt starka nationer samt i länder där bistånds- och handelspolitiken i ökad utsträckning bör samordnas.

Mot bakgrund av detta anser jag att regeringen bör ges till känna vad som ovan anförts. Jag anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2005/06:U356 (kd) yrkandena 3, 7 och 8.

5. Kompetens och verksamhet vid Utrikesdepartementet (fp, v, mp)

Alice Åström (v), Lotta Hedström (mp) och Cecilia Wikström (fp) anför:

Vi vill betona vikten av HBT-kompetens bland de anställda på svenska ambassaderna och konsulatet i världen. Kunnandet och medvetenheten ute i världen är skrämmande låg och fördomar och avståndstagande mot sexuella variationer och läggningar rent skrämmande. Vi anser att Sverige tydligare kan agera påtryckare internationellt gällande HBT-frågor.

I Sverige har utvecklingen i ett internationellt perspektiv kommit långt fram. Erfarenheterna av detta borde vi kunna dela med andra länder och därmed stötta homo-, bisexuella och transpersoner världen över. Homosexuella relationer är inte tillåtna i alla länder, och i många länder är det dessutom straffbart.

Vi vill att den svenska utrikespolitiken skall genomsyras av ett arbete mot diskriminering på grund av sexuell läggning. En viktig länk i detta arbete är att se till att HBT-kompetens finns bland de anställda på svenska ambassaderna och de olika konsulärverksamheterna runtom i världen. Det är ofta denna personal som HBT-personer som söker skydd och svenskar utomlands har en första kontakt med, och det är då viktigt att de blir bemötta på ett korrekt sätt.

Mot bakgrund av detta anser vi att regeringen bör ges till känna vad som ovan anförts. Vi anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2005/06:L342 (mp) yrkande 4.